

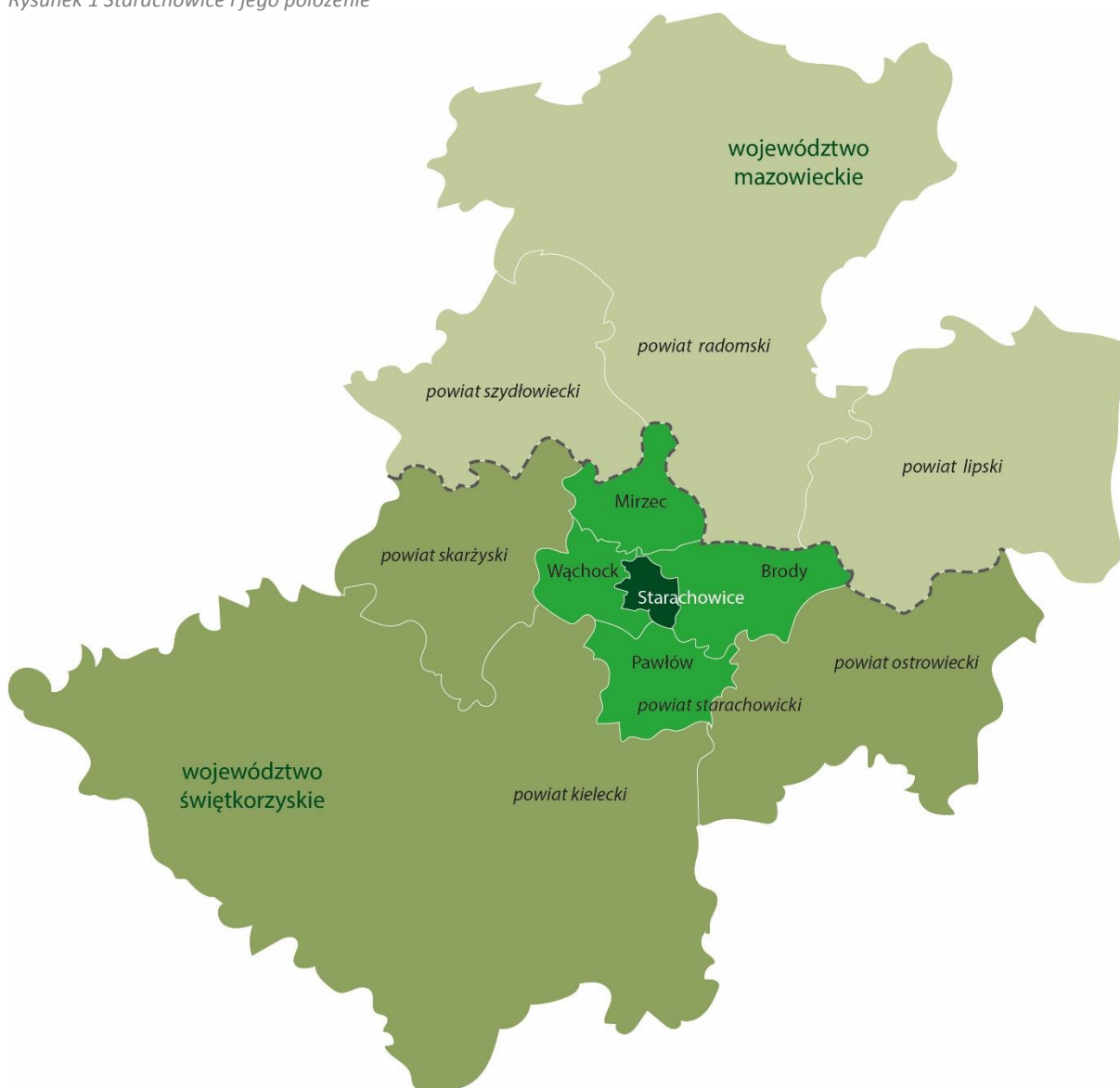

1. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej miasta

1.1 Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Miasto Starachowice położone jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie starachowickim, w dolinie rzeki Kamiennej, w obrębie Wyżyny Kielecko Sandomierskiej.

Rysunek 1 Starachowice i jego położenie

Źródło: opracowanie własne

Od strony północnej miasto sąsiaduje z gminą Mirzec, od wschodniej z gminą Brody, od południowej z gminą Pawłów, natomiast od zachodu z gminą Wąchock. Według danych GUS w 2016 roku powierzchnia miasta wynosiła 32 km² (3 182 ha). Przez miasto przepływa rzeka Kamienna,

która stanowi oś hydrograficzną przecinającą jego wyżynny charakter i rozcinającą dwa obszary mezoregionów. Równolegle do niej przebiegają tory kolejowe oraz droga krajowa, które dzielą miasto na część północną, którą cechuje uprzemysłowienie oraz wielorodzinną zabudowę mieszkaniową. W tej części występuje znaczna koncentracja mieszkańców oraz usług publicznych. Południowa część miasta w dużej mierze pełni funkcję mieszkaniową z zabudową jedno i wielorodzinną. Miasto położone jest w otoczeniu dużych kompleksów leśnych posiadających wybitne walory przyrodnicze. Posiada wyjątkowe walory krajobrazowe. Na północ od rzeki Kamiennej znajduje się Puszcza Łżecka, zaś na południe Puszcza Świętokrzyska. Najwyższy punkt terenu osiąga wysokość około 299 m n.p.m., a najniższy punkt położony jest na ok. 193 m n.p.m. Różnice wysokości dochodzą do 50 m. Od północy miasto otacza kompleks Lasów Łżeckich, natomiast od południa i zachodu kompleks Lasów Sieradowickich. Obszar leśny zajmuje 21,7 % (689,34 ha) ogólnej powierzchni miasta. Miasto jest integralnie powiązane z północnym obszarem województwa, który tworzy zurbanizowany zespół ośrodków przemysłowych (Końskie, Stąporków, Skarżysko Kamienna, Wąchock, Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski, Ćmielów i Ożarów). Układ ten poprzez Suchedniów oraz zurbanizowane wsie Ostojów, Łączną, Kajetanów i Wiśniówkę łączy się z obszarem metropolitalnym Kielc.

Starachowice to ośrodek subregionalny na mapie województwa świętokrzyskiego (jeden z czterech w województwie, KPZK 2030 definiuje natomiast jedynie Starachowice i Ostrowiec jako spełniający kryteria). W KPZK 2030 Starachowice zaliczono do krajowych obszarów o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług oraz do miast i obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze. Utrudnieniem jest niekorzystne ukształtowanie terenu na obszarze Gminy Starachowice. Przepływająca przez środek Starachowic rzeka Kamienna powoduje, iż część miasta usytuowana jest na stromych zboczach. W widłach rzeki Kamiennej i Młynówki od strony wschodniej położony jest naturalnie wydzielony obszar wschodni miasta. Część północna ma wykształconą strukturę urbanistyczną wymagającą uzupełnienia, rewitalizacji, dokapitalizowania. W tej części żyje 80% mieszkańców.

Z punktu widzenia analizy stanu zagospodarowania przestrzennego miasta, warto zwrócić przede wszystkim uwagę na główne bariery i zagrożenia rozwojowe, które identyfikuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Starachowice, są nimi:

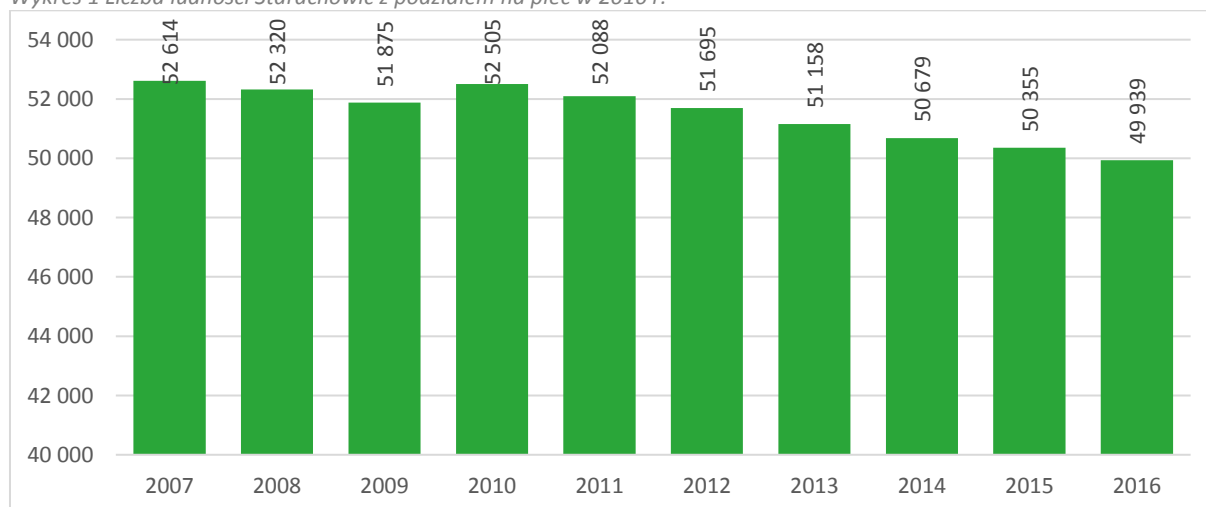
1. Brak powiązań komunikacyjnych południowo zachodniej części miasta z miastem lewobrzeżnym, gdzie naturalną barierę stanowią: rzeka Kamienna, ukształtowanie terenu oraz kulturowe bariery wymagające bezkolizyjnego przekroczenia – torów kolejowych i drogi krajowej Nr 42;

2. Zły stan techniczny i estetyczny strefy śródmiejskiej spowodowany dekapitalizacją zabudowy, a także przestrzeni publicznej oraz rozdrobnieniem i nie wyjaśnioną sytuacją własnościową gruntów;
3. Brak wytworzonego wielofunkcyjnego centrum usługowego stanowiącego ośrodek w skali powiatu przyciągający klientów z regionu, napędzający koniunkturę, ożywiającego równocześnie życie rozrywkowe i kulturalne miasta;
4. Brak rezerw terenów w dużych kompleksach predysponowanych do rozwoju funkcji przemysłowej.

1.2 Potencjał demograficzny

W pierwszej części diagnozy poddano analizie potencjał demograficzny Starachowic. Podstawowym zasobem miasta i jego esencją są mieszkańcy, a starachowicki kapitał ludzki to obszar szczególnie istotny w kontekście budowania strategii rozwoju samorządu, który tworzy społeczność lokalna zamieszkała na danym terenie. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2016 roku Starachowice zamieszkiwało 49 939 osób, w tej grupie przeważały kobiety, ich udział wynosił 52,5%, natomiast odsetek mężczyzn kształtował się na poziomie 47,5%. W analizowanym okresie, zaprezentowanym na poniższym wykresie liczba ludności zmniejszyła się o 2 675 osób, co stanowi spadek na poziomie 5%. Zjawisko depopulacji stanowi podstawowy problem rozwojowy miasta. Warto zwrócić uwagę, że od 1995 roku spadek liczby ludności wyniósł aż 13%. Demografia ma fundamentalne znaczenie w kontekście świadczenia usług publicznych przez miasto oraz budowania atrakcyjności inwestycyjnej wpływającej na zamożność i dobrostan starachowiczian.

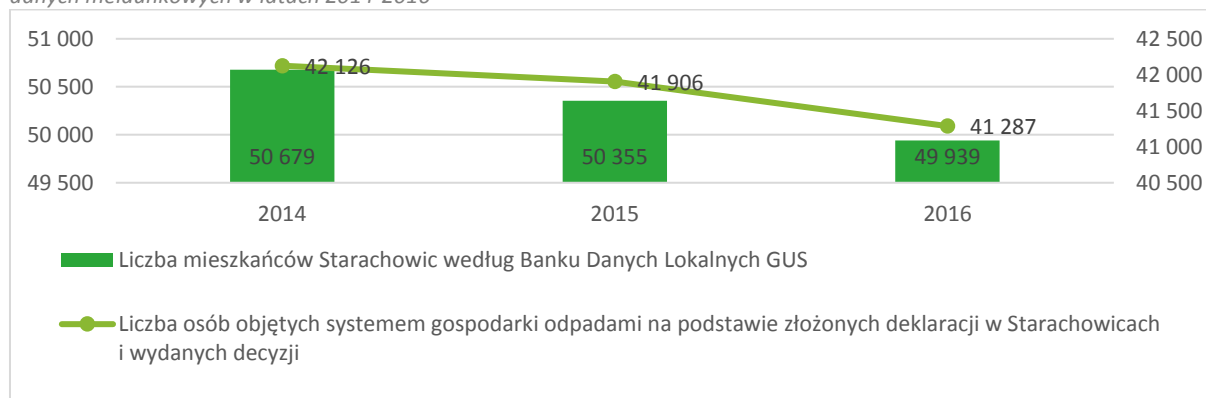
Wykres 1 Liczba ludności Starachowic z podziałem na płeć w 2016 r.

Źródło: dane GUS, 2018 r.

W kontekście analizy związanej z liczbą mieszkańców statystyka publiczna bazuje na sprawozdawczości w zakresie meldunków w ewidencji ludności. Z punktu widzenia działalności samorządu terytorialnego klienti usług publicznych to osoby rzeczywiście zamieszkujące miasto. Na wykresie poniżej zestawiono dane związane z ewidencją ludności oraz liczbą osób objętych systemem gospodarki odpadami na podstawie złożonych deklaracji w latach 2014-2016. Populacja korzystająca z usług publicznych w mieście jest niższa od liczby zameldowanych o około 17%-18% i w istocie wskazuje na rzeczywiście mieszkających z mieście. Należy tym samym podkreślić, że liczba rzeczywistych mieszkańców nieznacznie przekracza 40 tysięcy mieszkańców i cechuje się dynamiką ujemną, co przedstawia poniższy wykres.

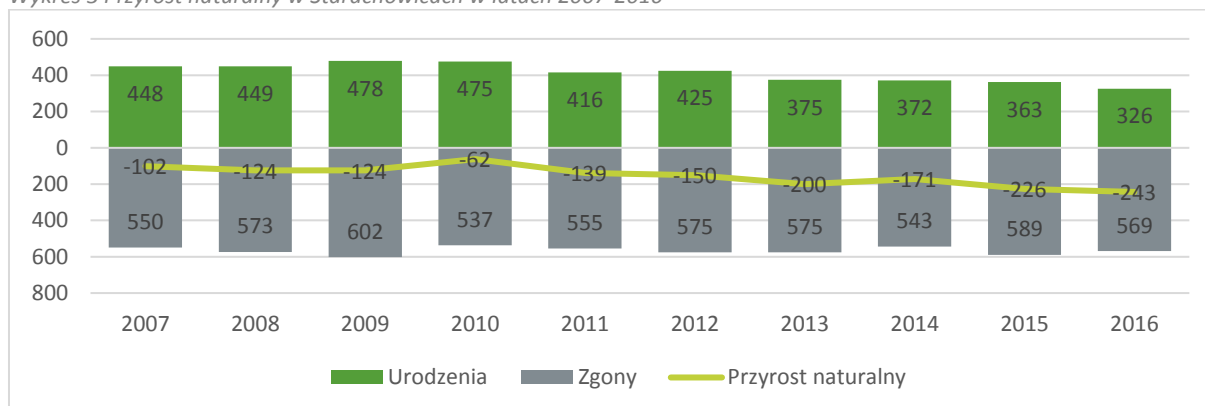
Wykres 2 Rzeczywista liczba ludności na podstawie liczby osób objętych systemem gospodarki odpadami w porównaniu do danych meldunkowych w latach 2014-2016

Źródło: dane GUS oraz Urzędu Miejskiego w Starachowicach

Stan lokalnej demografii to wypadkowa dwóch procesów. Pierwszym z nich jest przyrost naturalny (różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów), a drugim saldo migracji (różnica między napływem a odpływem ludności). W latach 2007-2016 przyrost naturalny był ujemny, zgony przeważały nad urodzeniami i współczynnik w tym zakresie wyniósł -1 541. Warto podkreślić, że zjawisko ma charakter trwały. Analizując kwestię przyrostu naturalnego, należy również porównać wskaźnik przyrostu naturalnego na 1 000 ludności, dla Starachowic jest on bardzo niekorzystny i w 2016 roku wyniósł -4,84. Analogiczny wskaźnik obliczany dla powiatu starachowickiego oraz całego obszaru województwa świętokrzyskiego był korzystniejszy i kształtował się na poziomie odpowiednio -3,65 oraz -2,66.

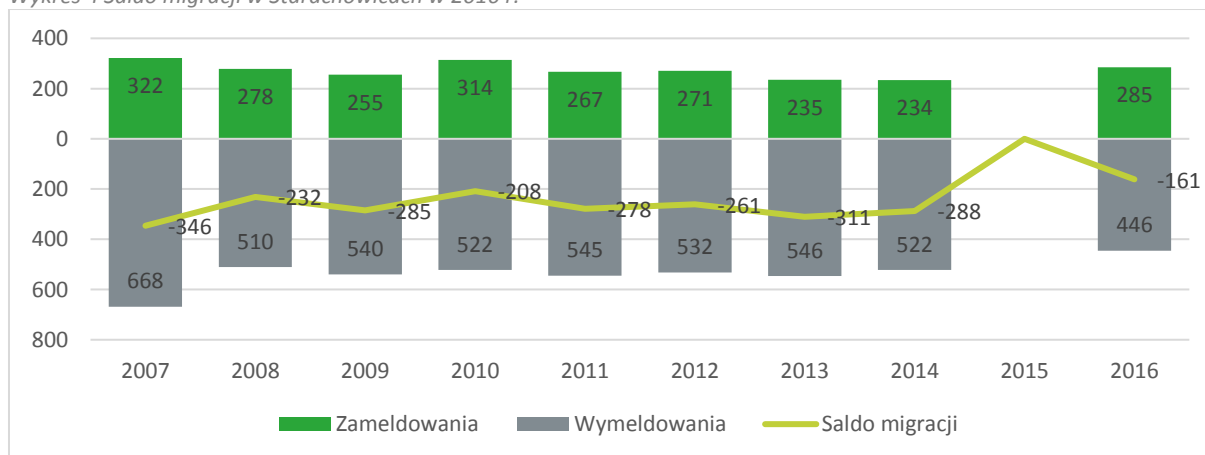
Wykres 3 Przyrost naturalny w Starachowicach w latach 2007-2016

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Jak już wskazano, drugą determinantą w zakresie potencjału demograficznego jest zjawisko migracji. W omawianym okresie liczba mieszkańców spadała, co świadczy o wskazanej już wcześniej relatywnie niskiej atrakcyjności osiedleńczej miasta. Skala zjawiska zmniejsza się, niemniej biorąc pod uwagę status Starachowic, jego potencjał gospodarczy, należy ocenić aktualne trendy migracyjne jako niekorzystne.

Wykres 4 Saldo migracji w Starachowicach w 2016 r.

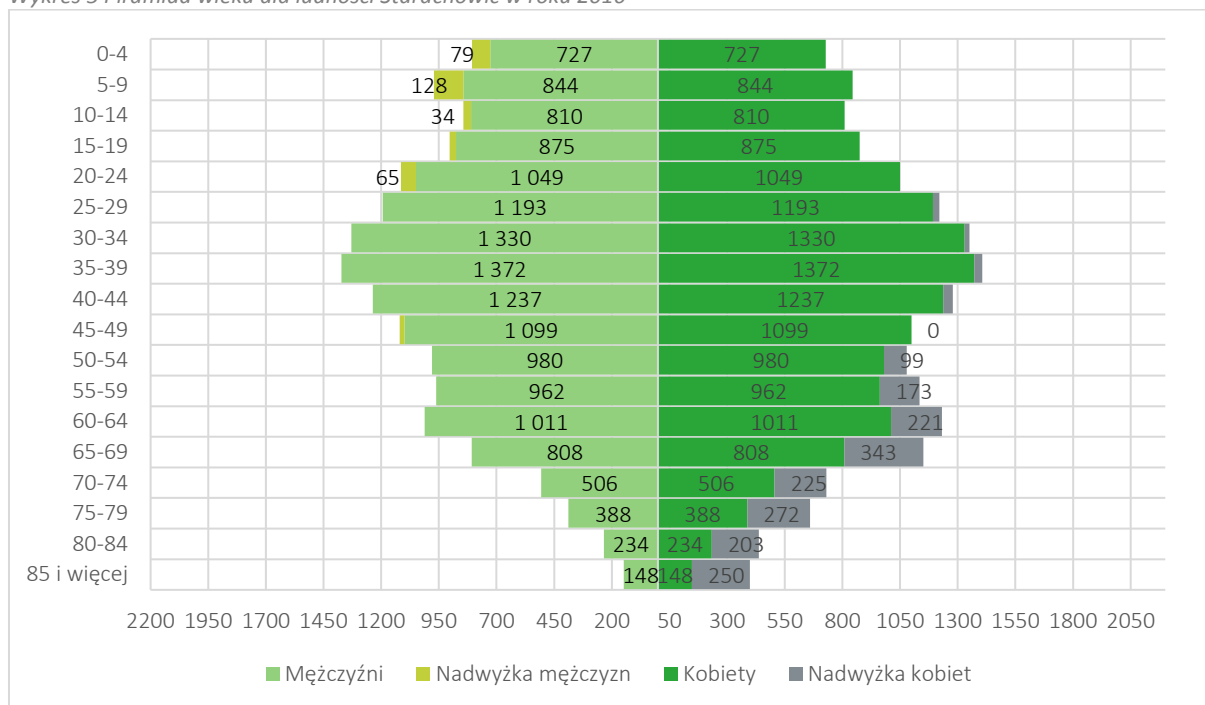

Źródło: dane GUS, 2018 r. (brak danych GUS za rok 2015)

Zilustrowana poniżej struktura ludnościowa mieszkańców Starachowic za rok 2016 wskazuje na skalę starzenia się społeczności lokalnej oraz przede wszystkim dominację kobiet w strukturze grup wiekowych, począwszy od osiągnięcia przez tą populację 50 roku życia. Wskazuje to przemysłowy charakter miasta, jak również na konieczność intensyfikacji profilaktyki prozdrowotnej m.in. w grupie mężczyzn 50+. Jednocześnie zauważa się malejącą bazę osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowi zagrożenie z punktu widzenia reprodukcji i zastępowalności pokoleniowej oraz rynku pracy.

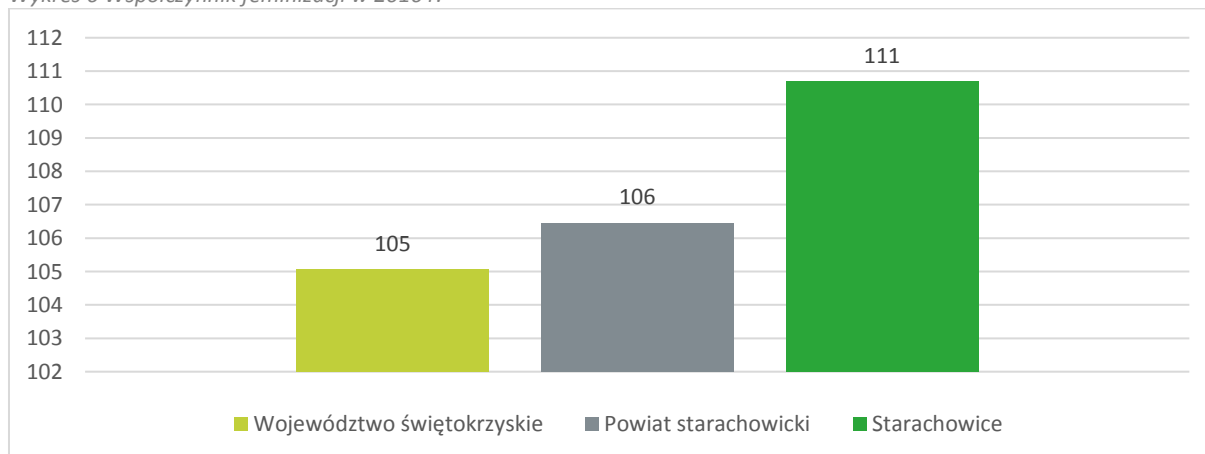
Wykres 5 Piramida wieku dla ludności Starachowic w roku 2016

Źródło: dane GUS, 2018 r.

W ramach piramidy wieku opisano zależność związaną z wysoką nadwyżką kobiet w stosunku do mężczyzn. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest wysoki wskaźnik feminizacji szczególnie widoczny na tle powiatu oraz województwa. Aktualna sytuacja to pochodna industrialnego charakteru miasta, która oddziałuje na długość życia głównie mężczyzn zatrudnionych w przemyśle.

Wykres 6 Współczynnik feminizacji w 2016 r.

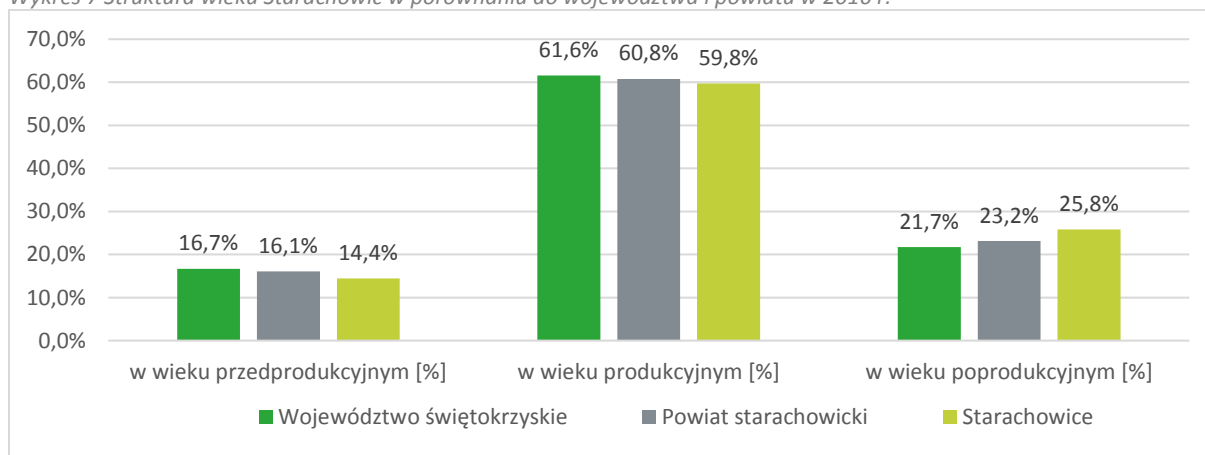
Źródło: dane GUS, 2018 r.

Biorąc pod uwagę strukturę ekonomicznych grup wiekowych, ich procentowy udział, należy zwrócić uwagę i podkreślić rolę trzech procesów. Pierwszym z nich jest zwiększająca się grupa ludności w wieku poprodukcyjnym (w analizowanym czasie odsetek ten wzrósł o 22,2%), co świadczy o bardzo wysokim

zdynamizowaniu procesów starzenia się społeczeństwa. Drugi czynnik to baza, zasób osób wchodzących na rynek pracy, zmalał on w latach 2007-2016 o 20,1% - wskazana tendencja to wynik bardzo niskiego przyrostu naturalnego. Trzecie zjawisko dotyczy odsetka osób aktywnych na rynku pracy i znajdujących się w wieku produkcyjnym, w jego zakresie mamy do czynienia z relatywnie najkorzystniejszą sytuacją (spadek na poziomie 11%), niemniej obserwowany stan rzeczy nie ma charakteru „renty demograficznej”. Struktura ekonomicznych grup wiekowych wpływa na rozbudowywanie sektora polityki senioralnej oraz zmianę na lokalnym rynku pracy związaną z poszukiwaniem pracowników poza miastem oraz w gronie cudzoziemców. Na tle powiatu starachowickiego oraz województwa sytuacja demograficzna miasta jest gorsza i należy ją definiować w kategoriach kryzysu demograficznego.

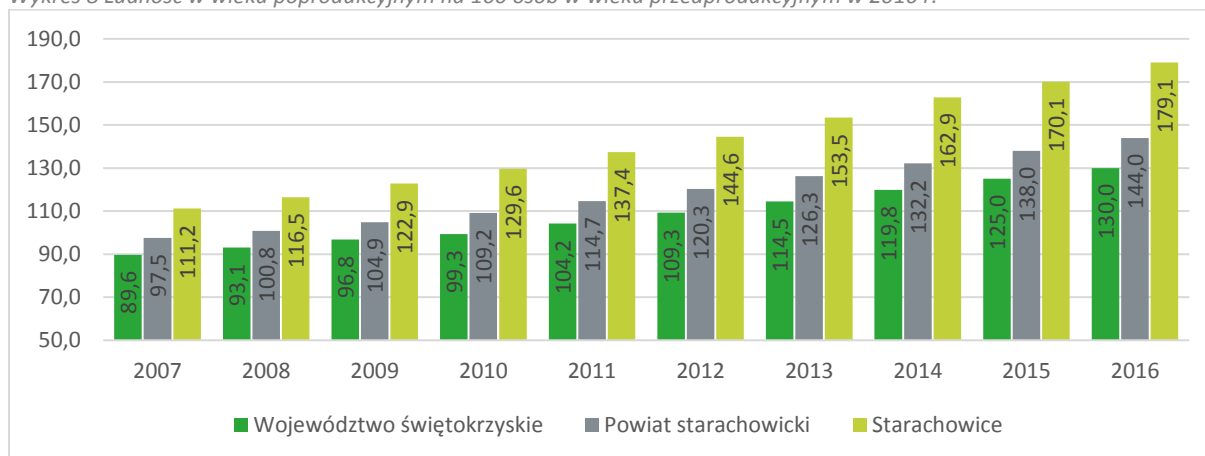
Wykres 7 Struktura wieku Starachowic w porównaniu do województwa i powiatu w 2016 r.

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Na poniższym wykresie zilustrowano dynamikę zjawiska związanego ze wzrostem liczby seniorów przypadających na osoby w wieku przedprodukcyjnym. Co ważne skala zjawiska w Starachowicach znacznie dominuje nad wskaźnikami powiatowymi i regionalnymi.

Wykres 8 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w 2016 r.

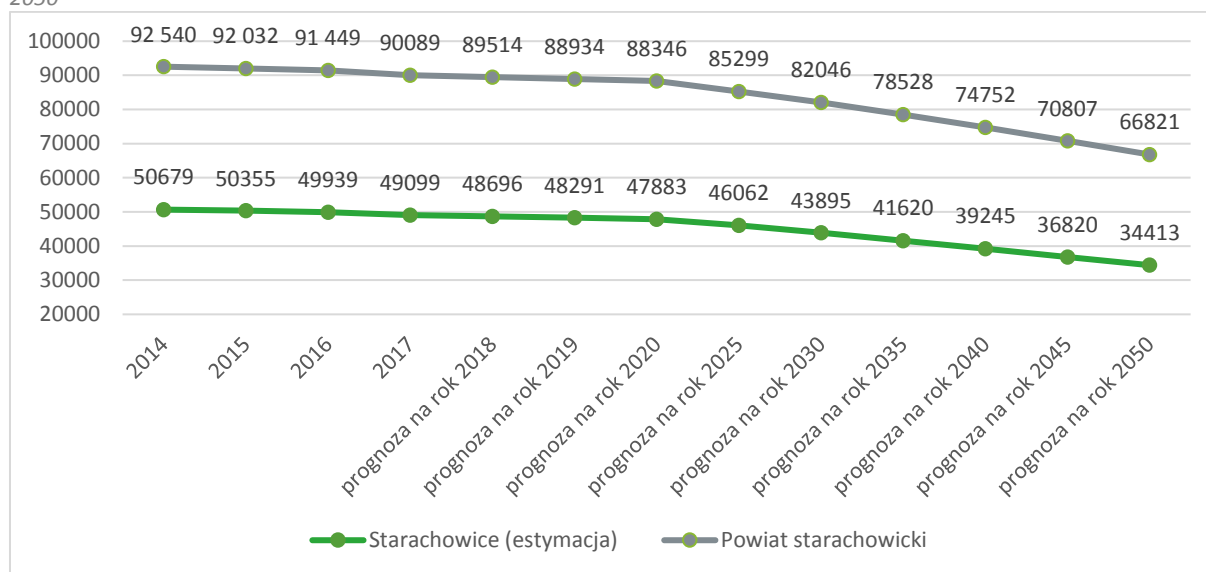

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Biorąc pod uwagę zdiagnozowany stan kryzysowy w obrębie sytuacji demograficznej należy zwrócić uwagę na prognozy demograficzne dla miasta i jego najbliższego otoczenia demograficznego. Prognozy odnoszące się do liczby ludności bazują na Prognozie ludności opracowanej w 2014 roku przez Główny Urząd Statystyczny na lata 2014-2050. Dane bazują na Narodowym Spisie Powszechnym 2011. Prognozowane wyniki za lata 2015-2017 zostały skonfrontowane z rzeczywistą liczbą ludności zamieszkującej powiat starachowicki. Różnice w tym zakresie odniesiono do już zaprojektowanych prognoz (rzeczywiste wyniki cechowały się silniejszym natężeniem zjawiska depopulacji). Prognozy dla miasta Starachowice zostały poddane estymacji na podstawie wskaźników powiatowych i dynamiki udziału ludności miasta w badanym okresie. W okresie realizacji Strategii spadek ludności szacuje się na poziomie około 7,8%, natomiast w horyzoncie do roku 2050 udział populacji miasta zmniejszy się o 31,1%, w konsekwencji prognozowana liczba mieszkańców będzie oscylowała na poziomie nie przekraczającym 34,5 tysiąca mieszkańców.

Projekt „Starachowice OD nowa” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 – 2020

Wykres 9 Prognozowana liczba mieszkańców w powiecie starachowickim oraz w Starachowicach w perspektywie do roku 2050

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2018 r.

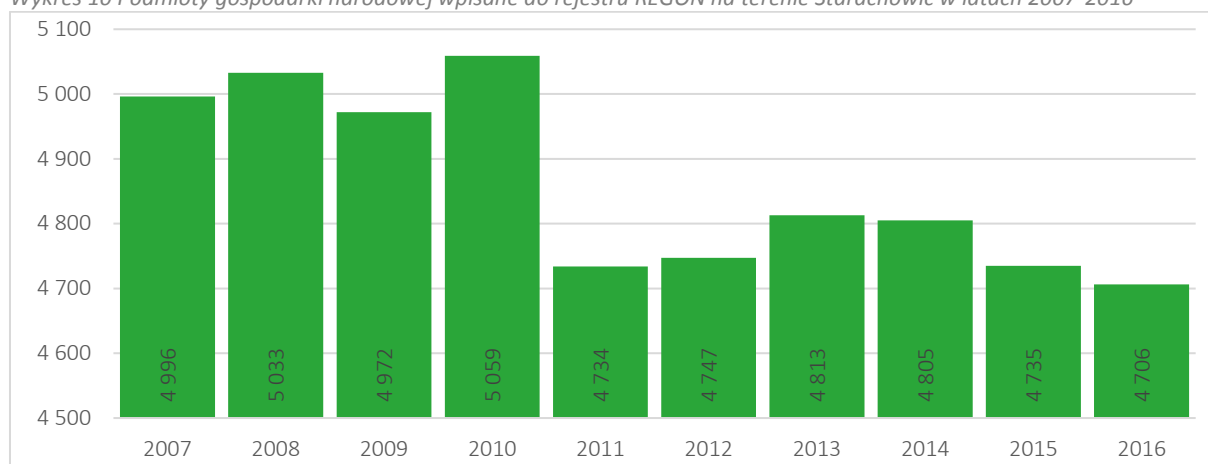
	☐ Kryzys demograficzny, trwała depopulacja – od 1995 roku spadek liczby ludności o 13%
☐ Poprawiający się bilans migracji, malejąca skala zjawiska	☐ Ujemny przyrost naturalny (wzrastające natężenie zjawiska) oraz ujemny bilans migracyjny (spadająca skala procesu)
☐ Rozwinięta polityka senioralna (funkcjonowanie: Starachowickiej Rady Seniorów, Starachowicka Karta Seniora 60+)	☐ Starzenie się społeczności lokalnej - niekorzystna struktura ekonomicznych grup wiekowych
	☐ Bardzo wysoki współczynnik feminizacji (111) w porównaniu do województwa świętokrzyskiego (105)
	☐ Niższa (o 18%) od ewidencjonowanej rzeczywista liczba mieszkańców (osoby objęte systemem gospodarki odpadami)
	☐ Niekorzystne perspektywy demograficzne

1.3 Potencjał gospodarczy

W podrozdziale analiza skupia się na sektorze lokalnej gospodarki oraz ocenie atrakcyjności inwestycyjnej Starachowic. W 2016 roku w mieście łączna liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wynosiła 4 706 i w stosunku do roku bazowego spadła o 5,8%. Wśród wszystkich zidentyfikowanych firm w Starachowicach dominują przedsiębiorstwa sektora prywatnego (blisko 98% podmiotów).

Wykres 10 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie Starachowic w latach 2007-2016

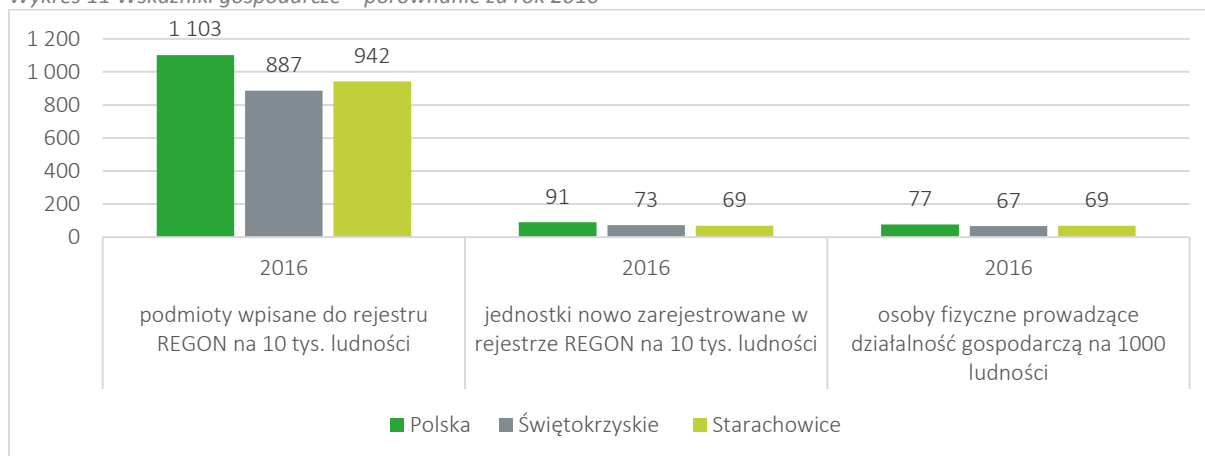

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Rozpatrując sytuację gospodarczą w roku 2016 należy analizować sytuację Starachowic w szerszym kontekście regionalnym i krajowym. Liczba podmiotów wpisanych rejestru REGON na 10 tys. ludności w Starachowicach jest wyższa od wskaźnika wojewódzkiego natomiast znacznie odbiega od średniej krajowej (jest niższa o 91). Analogiczna relacja ma miejsce w przypadku jednostek nowo zarejestrowanych oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Przedstawione dane wskazują na niski poziom przedsiębiorczości.

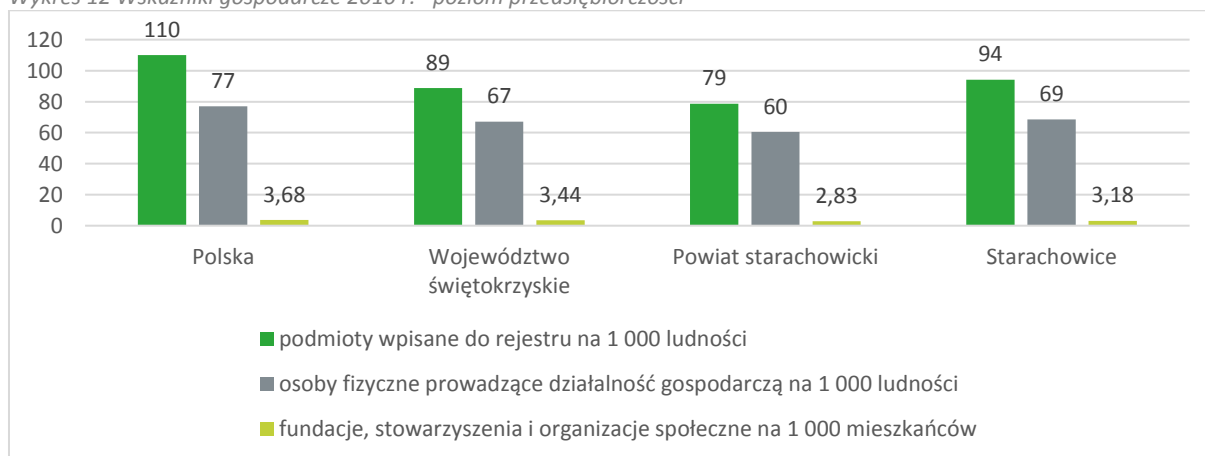
Wykres 11 Wskaźniki gospodarcze – porównanie za rok 2016

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Szczególnie warto zwrócić uwagę na niski wskaźnik samozatrudnienia (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą). Ten stan rzeczy wynika z bliskości Specjalnej Strefy Ekonomicznej i wysokiej podaży miejsc pracy. Z punktu widzenia subregionalnego statusu Starachowic poziom przedsiębiorczości jest zbyt niski i rzutuje na atrakcyjność osiedleńczą miasta.

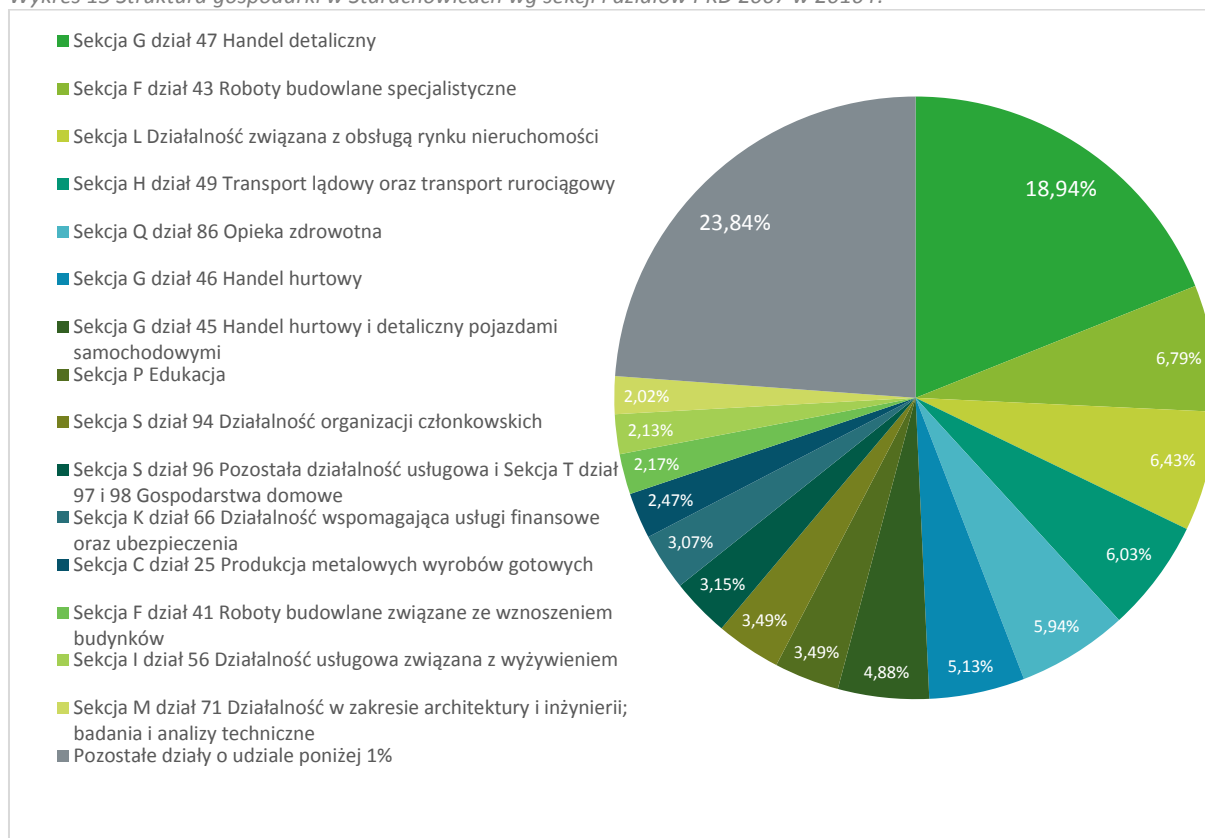
Wykres 12 Wskaźniki gospodarcze 2016 r. – poziom przedsiębiorczości

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Analiza struktury gospodarki w Starachowicach i jej profilu została poszerzona o liczbę podmiotów wpisanych do poszczególnych sekcji PKD. Najliczniejszą grupą podmiotów są przedsiębiorstwa związane z handlem detalicznym. Udział tej grupy podmiotów wynosi nieco ponad 18%, co związane jest z naturalną koniecznością zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców. W następnej kolejności plasują się przedsiębiorstwa związane z budownictwem (6,79%) oraz działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości (6,4%). Analizując poniższy wykres nie dostrzega się odrębności lokalnej gospodarki, jej specyfiki, identyfikowana struktura nie odbiega od średniej w tym zakresie.

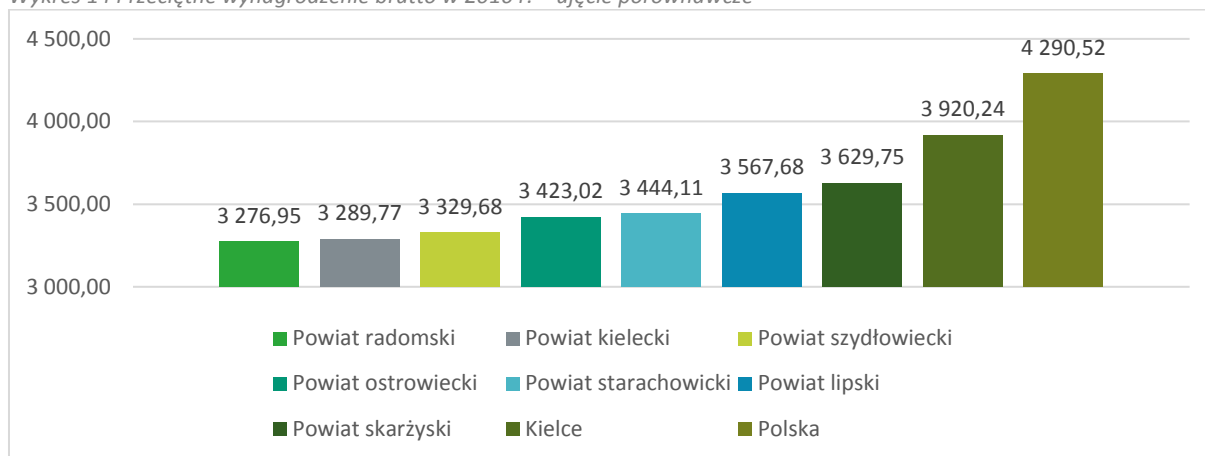
Wykres 13 Struktura gospodarki w Starachowicach wg sekcji i działów PKD 2007 w 2016 r.

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Jakość życia mieszkańców to również kwestia wynagrodzeń, które wskazują na poziom rozwoju gospodarczego. Analizowana zmienna umożliwia ilustrowanie danych na poziomie powiatów. Dla powiatu starachowickiego przeciętne wynagrodzenia odbiega od średniego o blisko 850 złotych. Jednocześnie na tle sąsiednich powiatów sytuacja na lokalnym rynku pracy nie jest znacząco atrakcyjna. Identyfikowany stan rzeczy wskazuje przede wszystkim na niską atrakcyjność miejsc pracy z punktu widzenia uzyskiwanych wynagrodzeń. Tym samym przekłada się to na rynek pracy, gdzie na chwilę obecną problemem nie jest znalezienie zatrudnienia lecz praca w firmie (przedsiębiorstwie) odpowiadającej aspiracjom czy też posiadanemu wykształceniu. Warto kwestię wynagrodzeń na lokalnym rynku pracy odnieść do emigrantów ekonomicznych coraz liczniej pracujących na terenie Starachowic. Na podstawie raportu „Obywatele Ukrainy pracujący w Polsce” opracowanego przez Departament Statystyki NBP (Warszawa, 2016 r.) można wskazać, że średnie zarobki migrantów z Ukrainy kształtujące się na poziomie 2 105 zł miesięcznie, są zbliżone do mediany zarobków w polskiej gospodarce. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, że cudzoziemcy pracujący w Polsce w relacji średniej pracują 54 godziny tygodniowo. Biorąc pod uwagę powyższe migranci są populacją, która jest konkurencyjna z punktu widzenia oczekiwań finansowych, jak również są gotowi do świadczenia pracy w wymiarze przekraczającym 40 godzin tygodniowo.

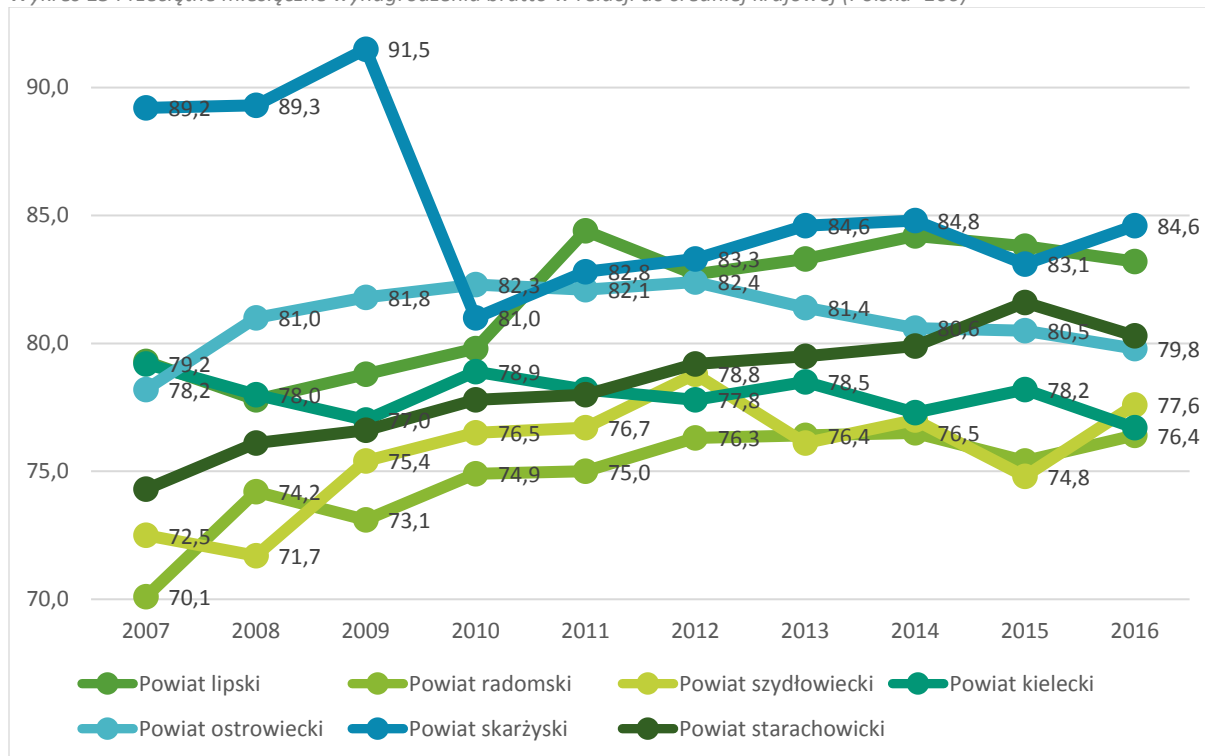
Wykres 14 Przeciętne wynagrodzenie brutto w 2016 r. – ujęcie porównawcze

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Z zakresie przeciętnych wynagrodzeń Starachowice plasują się w środku stawki co przedstawiono powyżej. Niemniej warto skoncentrować się na dynamice zmiany wysokości wynagrodzeń w relacji do średniej krajowej. W Starachowicach widać stały wzrost wynagrodzeń, zbliżanie się do wartości średniej (ogólnopolskiej). Warto zwrócić uwagę, że sąsiedni powiat skarżyski osiąga poziom blisko 85% średniej krajowej.

Wykres 15 Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)

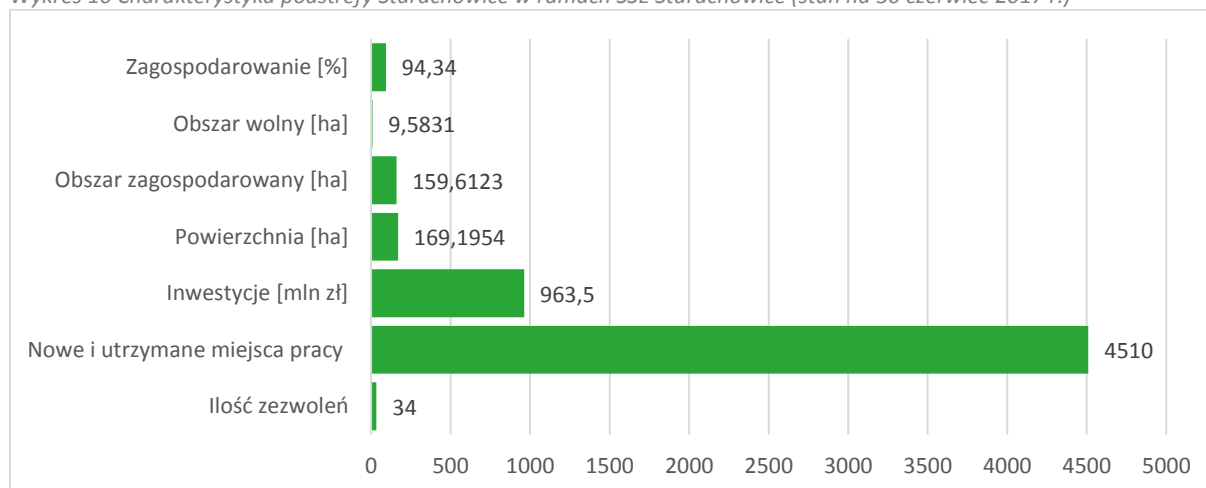

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Potencjał gospodarczy Starachowic to przede wszystkim Specjalna Strefa Ekonomiczna Starachowice. SSE „Starachowice” S.A. została założona w 1997 roku. Zasięgiem swoich działań obejmuje pięć województw: świętokrzyskie, mazowieckie, łódzkie, opolskie oraz lubelskie. Ponad 77% jej terenów znajduje się w województwie świętokrzyskim. Z uwagi na tradycje przemysłowe, dostęp do surowców i potencjalnych kooperantów strefa przyciąga w większości inwestycje z branży metalowo-maszynowej, motoryzacyjnej, ceramicznej, wyrobów dla budownictwa oraz chemicznej. Poniższy wykres charakteryzuje podstrefę w Starachowicach, która spośród 16 podstref ma charakter wiodącej pod kątem powierzchni, stanu zagospodarowania (blisko 95%), generowanych miejsc pracy oraz wielkości nakładów inwestycyjnych. Porównując podstrefę Starachowice należy ją ocenić bardzo pozytywnie jako prężną organizację determinującą starachowicki rynek pracy, powiązania gospodarcze oraz perspektywy rozwoju gospodarczego dla całego miasta.

Wykres 16 Charakterystyka podstrefy Starachowice w ramach SSE Starachowice (stan na 30 czerwiec 2017 r.)

Źródło: dane GUS, 2018 r.

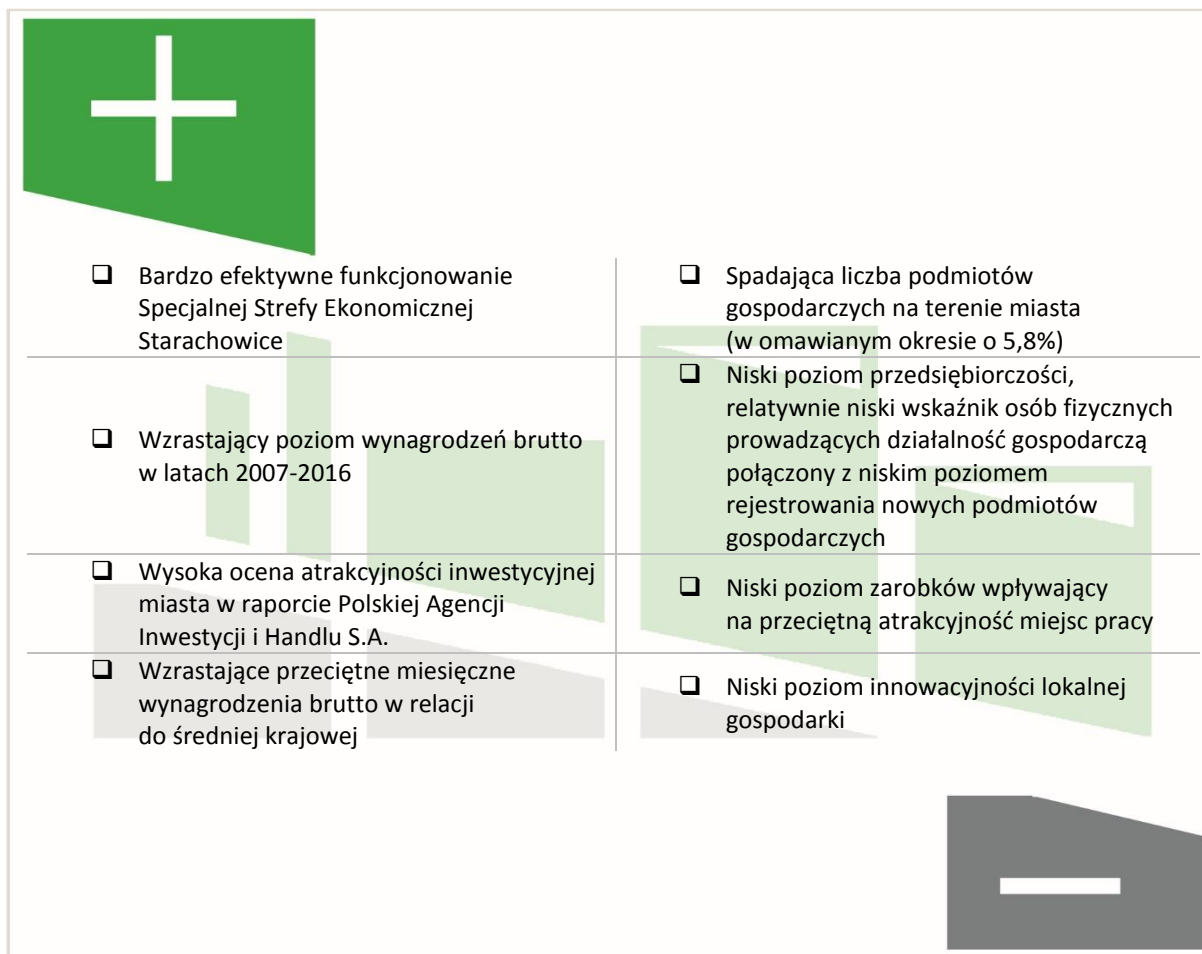
Potencjał gospodarczy miasta determinują duże zakłady pracy czego dowodem jest prężne funkcjonowanie strefy ekonomicznej. Jednocześnie warto porównać atrakcyjność inwestycyjną miasta na tle innych samorządów gminnych województwa świętokrzyskiego. Poniżej przedstawiono dane za rok 2017 przygotowywane corocznie przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A., w przedstawionym raporcie Starachowice są drugim po Kielcach najbardziej atrakcyjnym miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej w regionie. Dodatkowo miasto zostało oznaczone złotą gwiazdą obok pięciu innych gmin (Kielce, Morawica, Ostrowiec Świętokrzyski, Sandomierz oraz Sitkówka-Nowiny) legitymując się najwyższą oceną dla wszystkich sekcji PKD.

Wykres 17 Atrakcyjność inwestycyjna 2017 w województwie świętokrzyskim

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Gmina miejska	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Kielce (m)	0,241	A	A	A	A	A
Starachowice (m)	0,229	A	A	A	A	A
Sandomierz (m)	0,227	A	A	A	A	A
Ostrowiec Świętokrzyski (m)	0,222	A	A	A	A	A
Skarżysko-Kamienna (m)	0,208	B	B	B	A	A
Brody (w)	0,181	C	C	C	C	C
Wałcz (m)	0,217	A	A	A	C	A

Źródło: Raport przygotowany na zlecenie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej

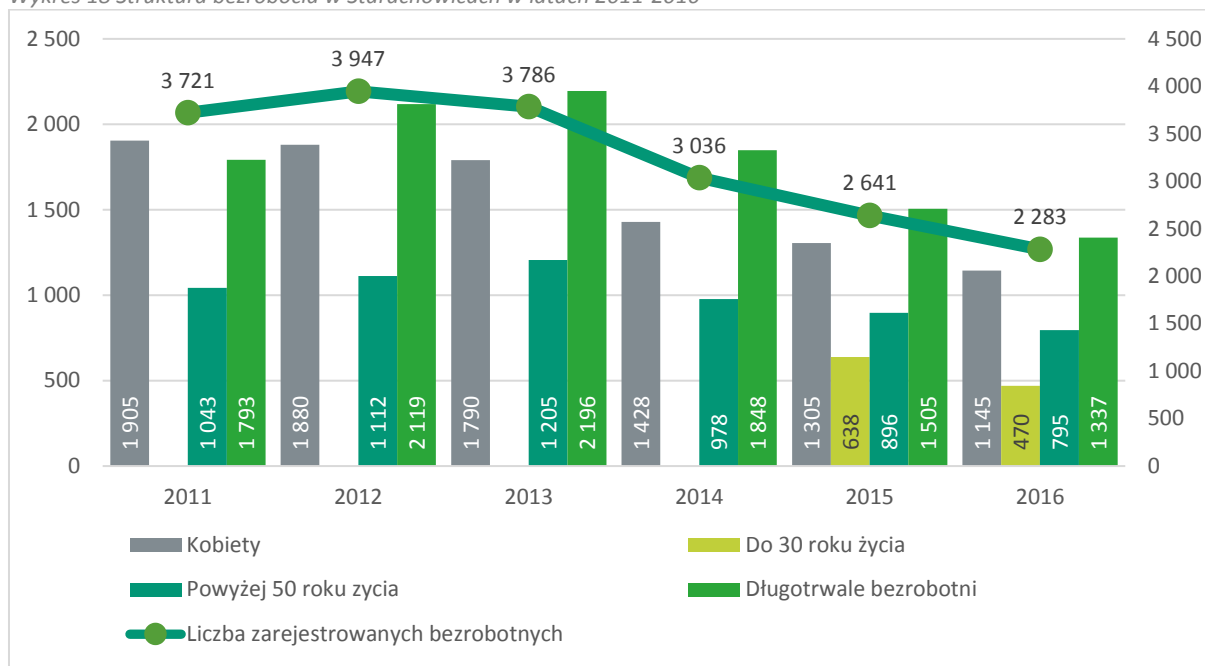
Jak wykazuje powyższa analiza potencjał gospodarczy Starachowic jest wysoki i cechuje się dynamiką wzrostową. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na jej poziom innowacyjności. Bazując na danych Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej można przedstawić liczbę udzielonych patentów oraz zarejestrowanych wzorów użytkowych, wartości dla Starachowic za rok 2017 kształtują się na poziomie odpowiednio: 5 i 12. Natomiast liczna zgłoszeń patentów wynosiła 13 oraz 14 w kontekście wzorów użytkowych. Skalę zjawiska warto odnieść do kontekstu regionalnego udział opatentowanych wynalazków w województwie świętokrzyskim kształtuje się na poziomie 1,2%, natomiast w odniesieniu do wzorów użytkowych wynosi 7,3%. Innymi słowy gospodarka w Starachowicach pomimo dynamiki i widocznych tendencji rozwojowych nie ma charakteru innowacyjnego w wymiarze regionalnym, co należy łączyć z poziomem rozwoju szkolnictwa oraz funkcjonowaniem sektora badawczo-rozwojowego.

1.4 Rynek pracy

Na poniższym wykresie przedstawiono strukturę bezrobocia w Starachowicach. Począwszy od 2012 roku liczby osób bezrobotnych maleją. Warto zwrócić uwagę na relatywnie wysoką liczbę osób długotrwale bezrobotnych oraz powyżej 50 roku życia. Dodatkowo pozytywną tendencją jest spadek liczby kobiet pozostających bez pracy (w omawianym okresie wyniósł on blisko 40%). Przedstawiony trend wpisuje się w tworzący się aktualnie w regionie i kraju rynek pracownika wynikający jednocześnie z dwóch procesów: dużej podaży ofert miejsc pracy i malejących zasobów pracy.

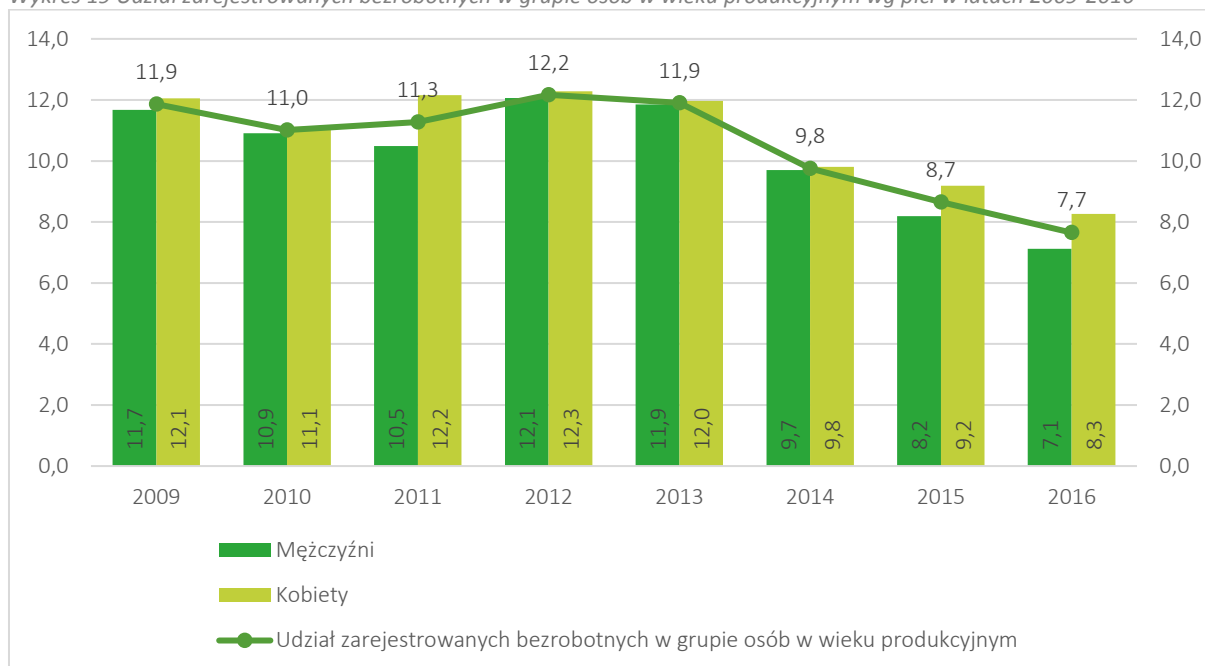
Wykres 18 Struktura bezrobocia w Starachowicach w latach 2011-2016

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Na kolejnym wykresie przedstawiono udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym z uwzględnieniem płci. Poniższy wykres wskazuje na rzeczywistą skalę problemu w odniesieniu do starachowiczian w wieku produkcyjnym. Poziom identyfikowanego bezrobocia osiągnął granicę, która wymusza na pracodawcach poszukiwania pracowników poza lokalnym rynkiem pracy. Ta sytuacja implikuje wzrost liczby dojeżdżających do pracy do Starachowic, jak również napływ pracujących w mieście cudzoziemców.

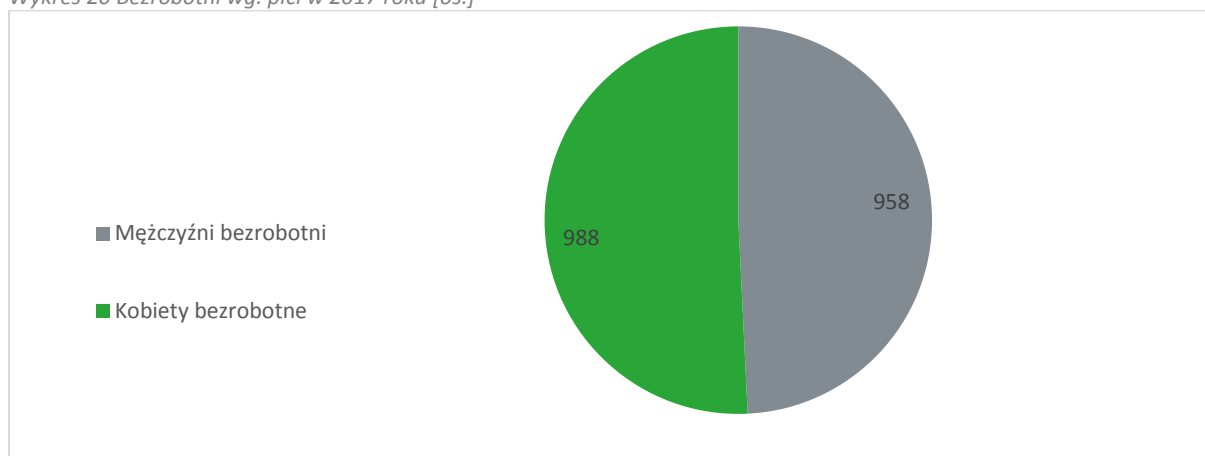
Wykres 19 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym wg płci w latach 2009-2016

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Według danych PUP – na koniec 2017 r. liczba pozostających bez pracy uległa kolejnemu zmniejszeniu i wynosiła 1946 osób, wśród których nieznacznie dominowały kobiety. Znaczne ograniczenie liczby bezrobotnych kobiet wskazuje na faktyczne ograniczenie dostępnych wcześniej zasobów pracy, szczególnie biorąc pod uwagę przemysłowy charakter Starachowic.

Wykres 20 Bezrobotni wg. płci w 2017 roku [os.]

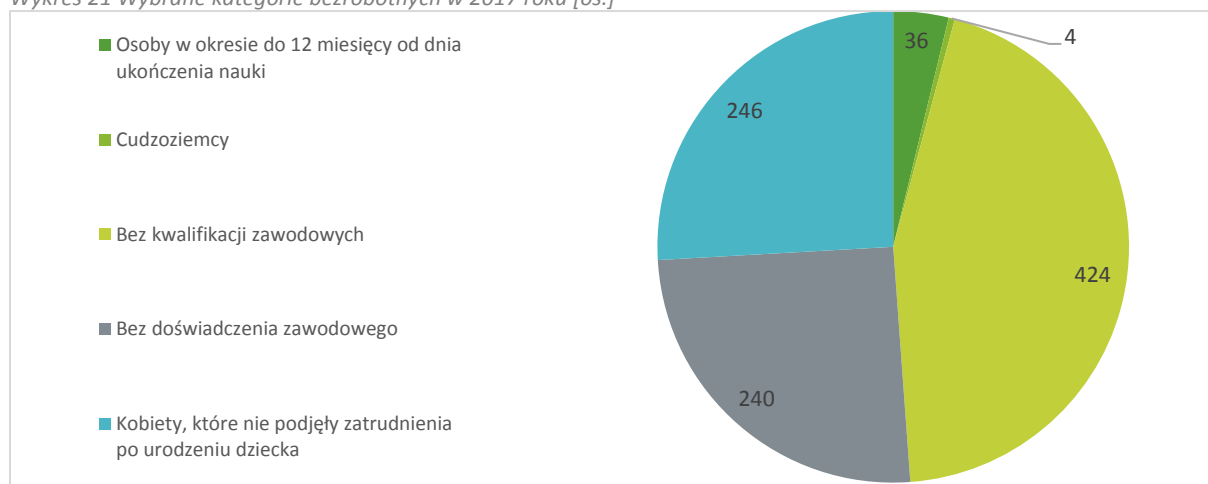

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach, 2018 r.

Analizując wybrane kategorie bezrobotnych dostrzega się ich trudnozatrudnialność, liczbowo dominują osoby bez kwalifikacji zawodowych oraz bez doświadczenia zawodowego. O zmieniających się uwarunkowaniach (wprowadzenie świadczeń 500+) świadczy spora liczba kobiet niepodjęających

zatrudnienia po urodzeniu dziecka, natomiast marginalna liczba absolwentów niepodjemujących pracy po zakończeniu edukacji wskazuje m.in. na chłonność lokalnego rynku pracy.

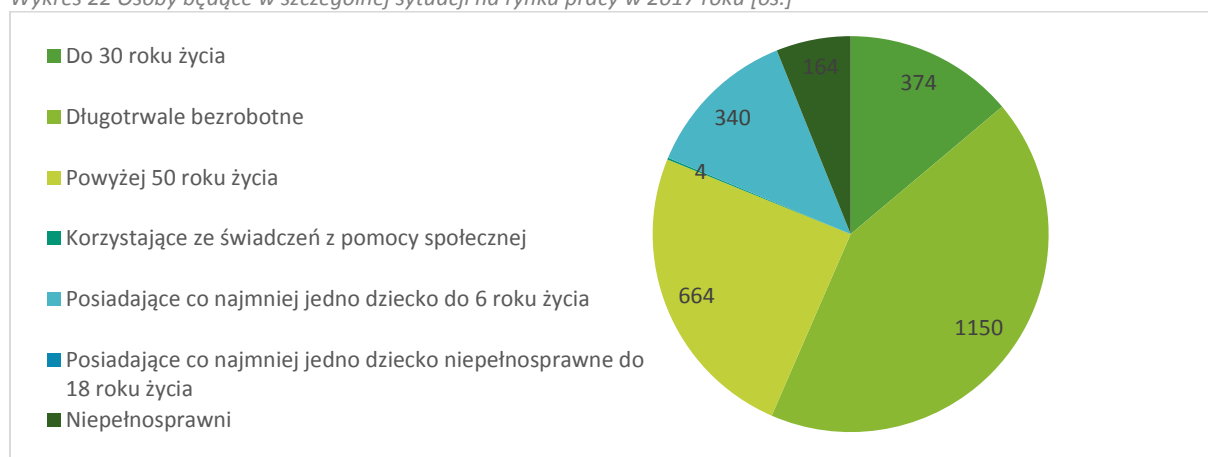
Wykres 21 Wybrane kategorie bezrobotnych w 2017 roku [os.]

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach, 2018 r.

Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy dominują osoby niepracujące powyżej dwóch lat oraz w wieku 50+. Profil zatrudnieniowy takich osób jest niekorzystny, jak również zjawisko w mieście silnie koreluje z problemami społecznymi utrudniającymi zatrudnialność. Z punktu widzenia istniejącego problemu, narzędzia ekonomii społecznej, takie jak spółdzielczość socjalna, stanowią instrumenty umożliwiające ograniczenie m.in. zjawiska długotrwałego bezrobocia.

Wykres 22 Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2017 roku [os.]

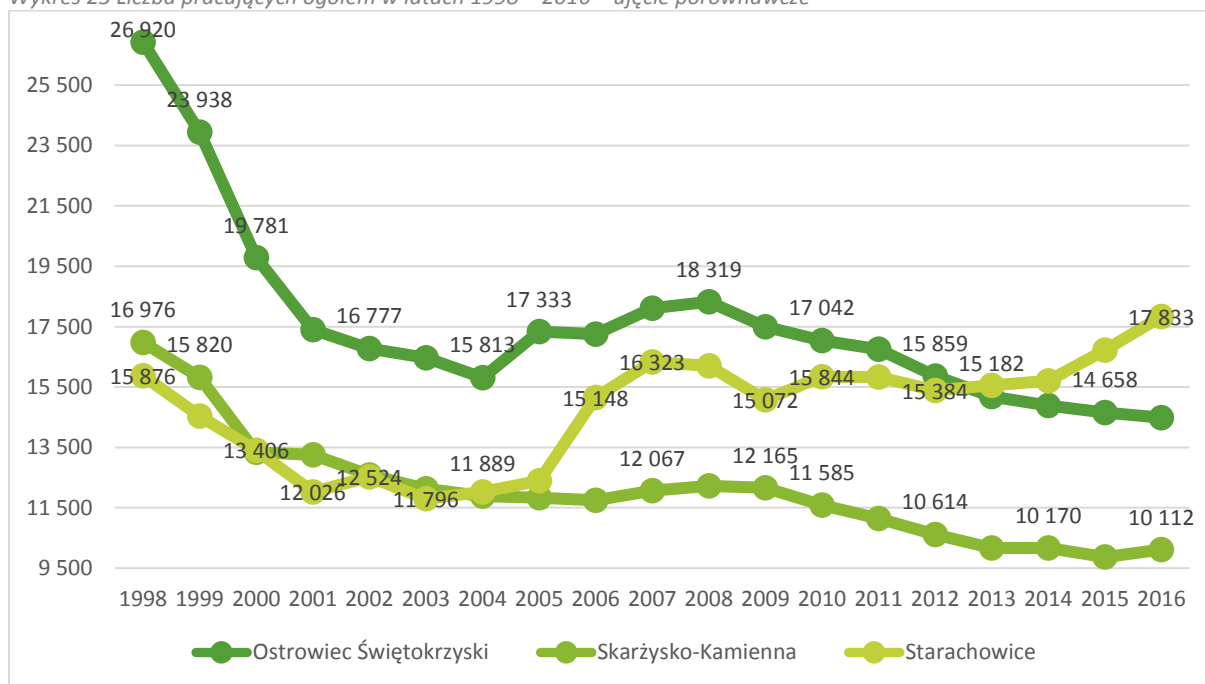

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach, 2018 r.

Powyżej omówiono zjawisko bezrobocia w Starachowicach, które istotnie maleje, a jego aktualny poziom jest niski i strukturalnie dotyczy głównie osób długotrwanie bezrobotnych. Niski poziom bezrobocia to jednocześnie ograniczone zasoby pracy na lokalnym rynku. W Starachowicach natomiast zatrudnienie dynamicznie wzrasta – począwszy od 2012 roku liczba pracujących w firmach

zatrudniających powyżej 9 pracowników (sektor małych, średnich i dużych przedsiębiorstw, bez mikro przedsiębiorców) wzrosła o blisko 2,5 tysiąca pracowników. Skala rozwoju rynku pracy w tym kontekście jest szczególnie widoczna na tle regresu widocznego w Skarżysku Kamiennej oraz Ostrowcu Świętokrzyskim.

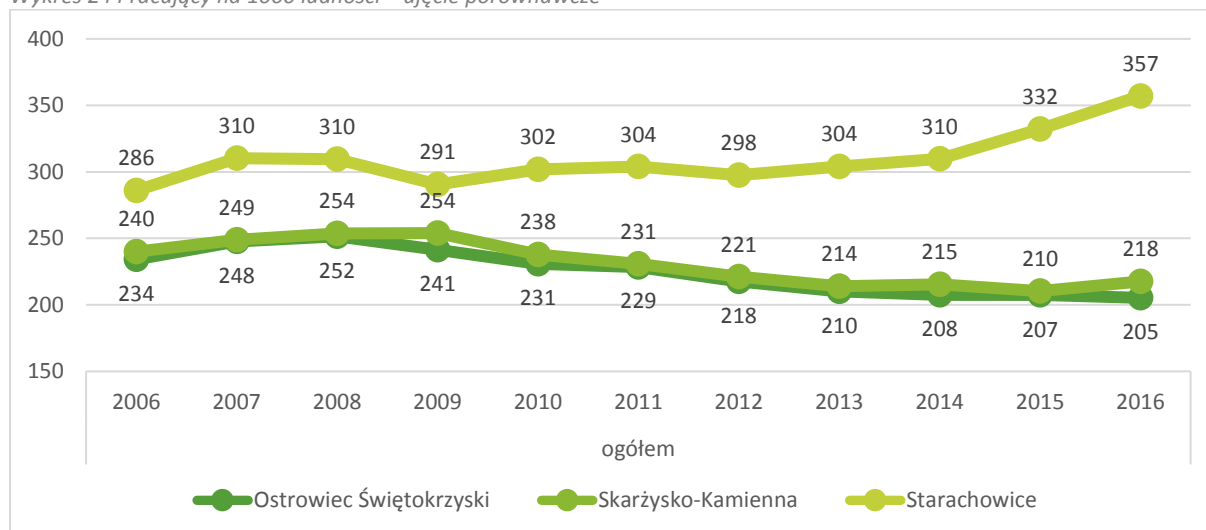
Wykres 23 Liczba pracujących ogółem w latach 1998 – 2016 – ujęcie porównawcze

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Pracujący na 1000 ludności to wskaźnik pokazujący rozwój gospodarczy firm zatrudniających powyżej 9 pracowników. W Starachowicach dynamika rozwoju tego sektora jest bardzo wysoka. Identyfikowana sytuacja wskazuje również jak zbudowany jest lokalny rynek pracy, którego fundamentem jest przede wszystkim przemysł zlokalizowany na terenie SSE.

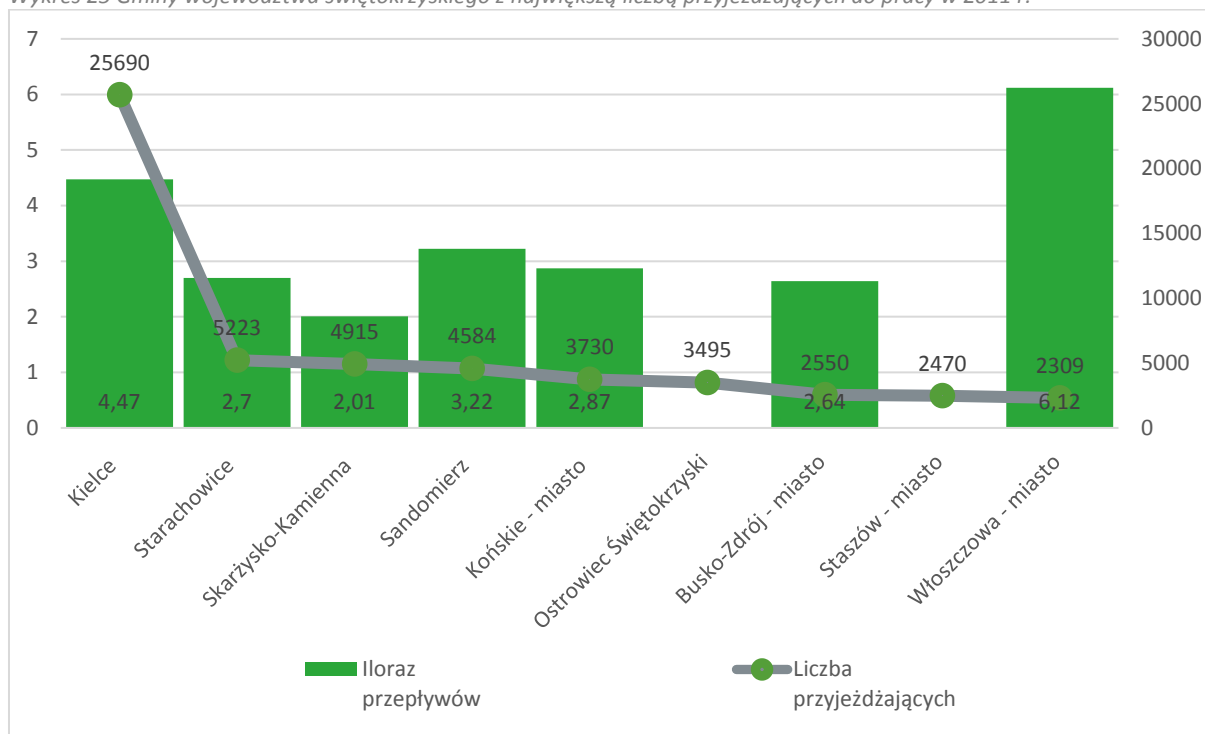
Wykres 24 Pracujący na 1000 ludności – ujęcie porównawcze

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Jak przedstawiono wcześniej w Starachowicach dynamicznie wzrasta liczba osób pracujących. Rozwój lokalnego rynku pracy wpłynął pozytywnie na ograniczenie zjawiska bezrobocia, niemniej w kontekście starzenia się społeczeństwa, migracji oraz ujemnego przyrostu naturalnego, firmy prowadzące działalność gospodarczą w mieście poszukują dodatkowych zasobów pracy poza Starachowicami, w tym również cudzoziemców. W kontekście Starachowic jako ośrodka gospodarczego podkreśla się wysoki iloraz przepływów (przewagi przyjeżdżających do miasta do prac nad wyjeżdżającymi), liczba dojeżdżających do pracy do Starachowic kształtuje się na poziomie 5223 w 2011 roku i była druga w województwie. W perspektywie wzrastającej liczby miejsc pracy na terenie miasta uznaje się, że aktualnie ta populacja jeszcze się zwiększyła.

Wykres 25 Gminy województwa świętokrzyskiego z największą liczbą przyjeżdżających do pracy w 2011 r.

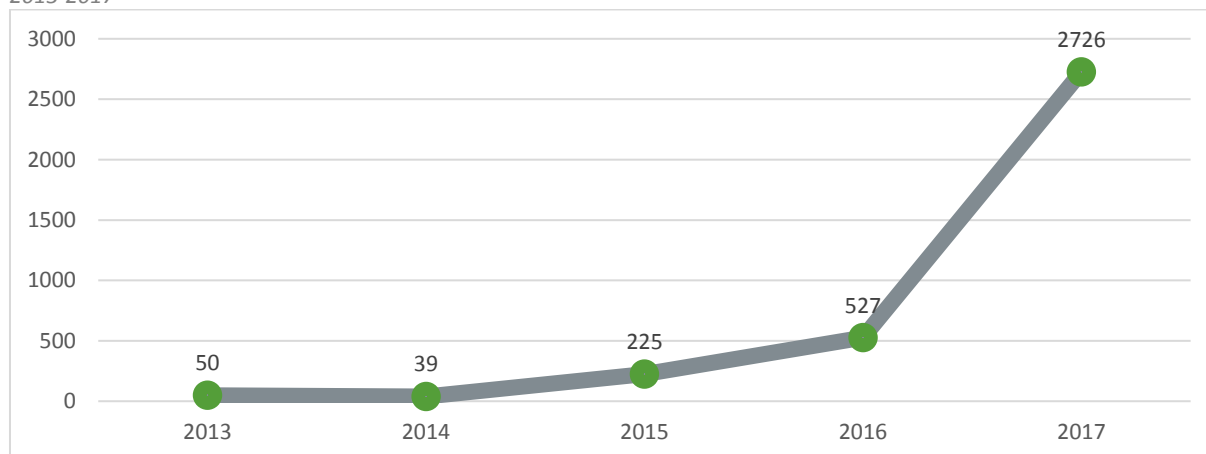
Źródło: dane GUS, 2018 r.

Kolejnym czynnikiem determinującym stan rynku pracy w Starachowicach jest kwestia cudzoziemców pracujących na terenie miasta i dynamiki zmian w tym zakresie. Aktualnie na terenie województwa świętokrzyskiego w ramach pobytu stałego lub czasowego jest zarejestrowanych 2 355 obywateli Ukrainy (www.migracje.gov.pl). Jest to relatywnie mała grupa, większość migrantów zarobkowych świadczy pracę w ramach pobytu na terytorium państw obszaru Schengen w rozumieniu przepisów ruchu bezwizowego (pobyt nie może przekroczyć 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu – czyli sumarycznie maksymalnie może trwać pół roku). W 2016 roku do ŚUW wpłynęło 1225 wniosków o pobyt czasowy, z czego blisko tysiąc złożyli obywatele Ukrainy. To jest dwa razy więcej niż w roku 2015. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku zezwoleń na pracę. W 2015 roku takich wniosków było 679 (594 od obywateli Ukrainy), a w 2016 roku już 1994 (1697 od obywateli Ukrainy). W województwie świętokrzyskim w 2016 roku w porównaniu do roku 2013 liczba wniosków o wydanie zezwoleń na pracę cudzoziemców wzrosła o 385%, zaś wniosków o wydanie zezwolenia na pobyt czasowy o 223%. Tendencja wzrostowa utrzymuje się nadal, w pierwszym kwartale 2017 roku obywatele państw trzecich złożyli o 55% więcej wniosków dotyczących legalizacji pobytu niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Podobna sytuacja dotyczy zezwoleń na pracę. W pierwszym kwartale tego roku złożono o 206% więcej wniosków o wydanie zezwolenia na pracę niż w pierwszym kwartale 2016 roku. Sytuację związaną ze wzrostem napływu cudzoziemców ilustruje poniższy wykres prezentujący liczbę

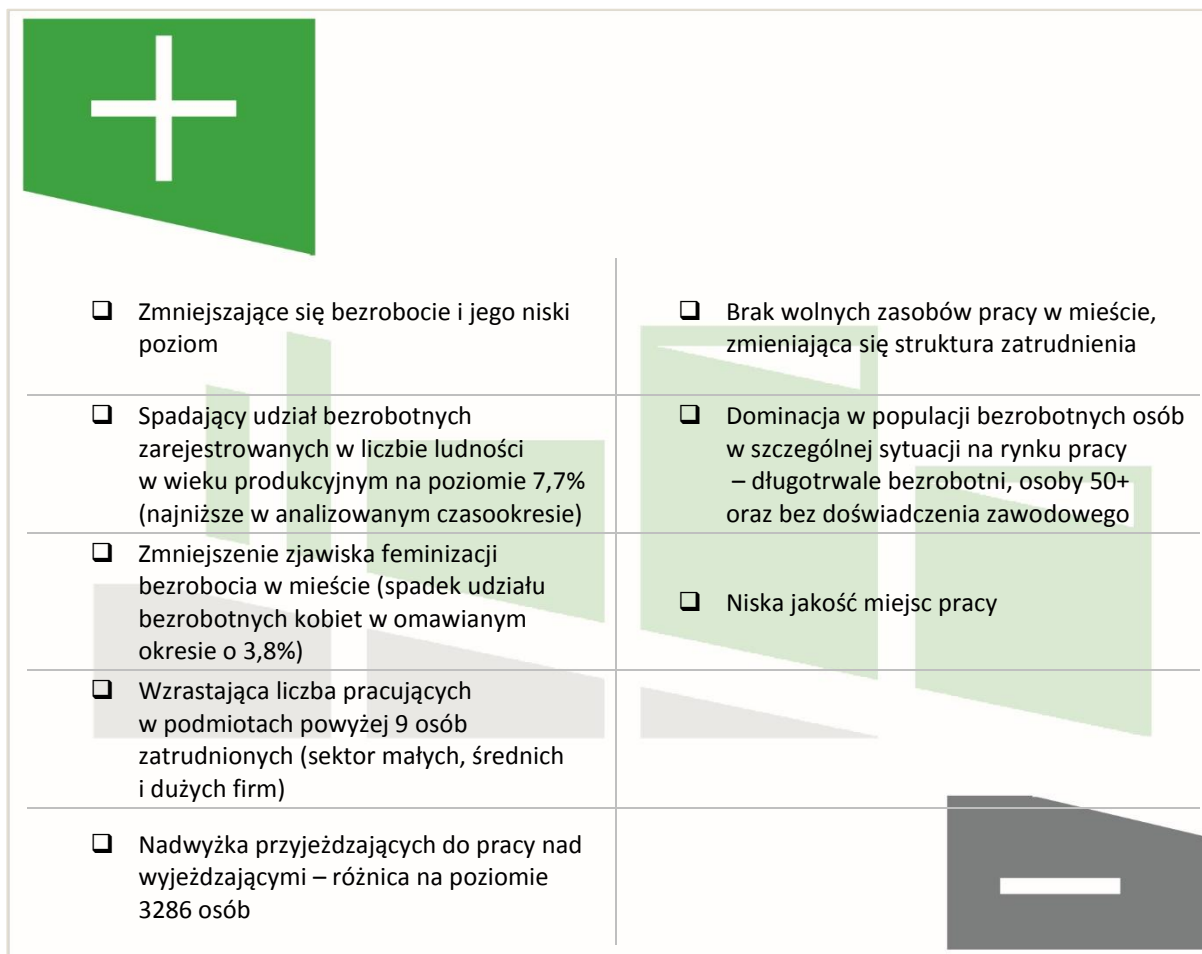

rejestrowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi na terenie powiatu starachowickiego w latach 2013-2017. Liczba zgłoszeń od pracodawców silnie koreluje ze wzrostem liczby pracujących w firmach powyżej 9 pracowników, co potwierdza tezę o istotnym ograniczeniu wewnętrznych zasobów pracy na lokalnym rynku. Dynamika przyrostu cudzoziemców to trend ogólnopolski wynikający z regulacji prawnych umożliwiających zatrudnianie obywateli Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy w okresie do 6 miesięcy w ciągu 12 miesięcy. Oświadczenie o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi składane przez pracodawców ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej to na terenie powiatu starachowickiego 2726 zezwoleń (dane PUP Starachowice).

Wykres 26 Wydane oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi na terenie powiatu starachowickiego w latach 2013-2017

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach, 2018 r.

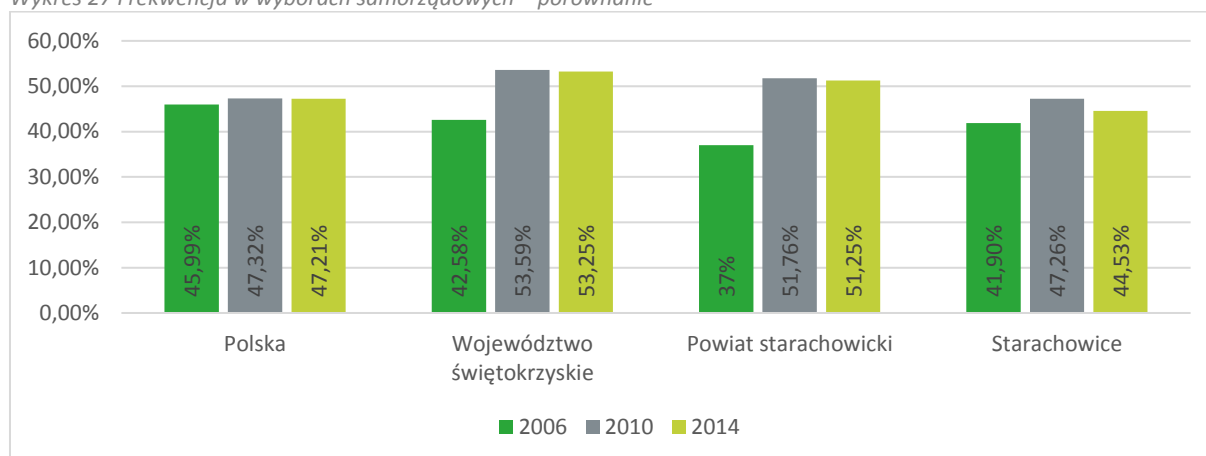

1.5 Aktywność obywatelska

Istotnym elementem diagnozy rozwoju społeczno-gospodarczego jest aktywność obywatelska członków społeczności lokalnej. Obiektywnym miernikiem w tym zakresie może być frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych. Na następnym wykresie przedstawiono frekwencję wyborczą począwszy od 2006 roku w odniesieniu do skali ogólnopolskiej, wojewódzkiej i powiatowej. Udział starachowiczian w elekcjach samorządowych w ostatnich dwóch wyborach był znacząco niższy od średniej powiatowej oraz wojewódzkiej, jak również odbiegał od wyników krajowych. Wskazuje to bezpośrednio na niedostateczny poziom rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w mieście. Apatia i bierność mieszkańców została również zauważona w ramach frekwencji podczas corocznych budżetów obywatelskich. Aktualna sytuacja wymaga wzmocnienia i rozwijania istniejących procesów i polityk partycypacyjnych w mieście.

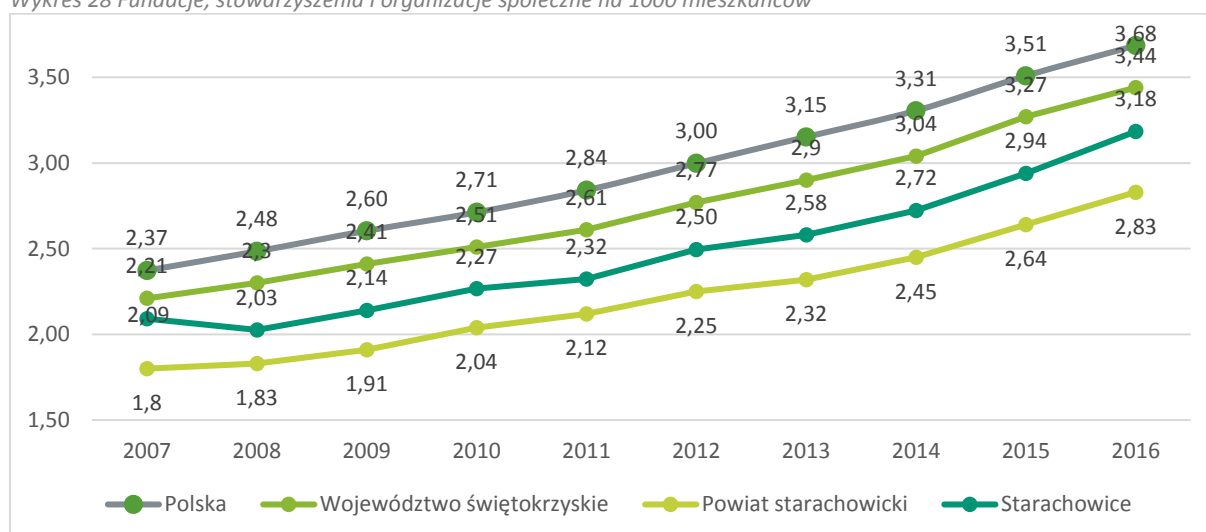
Wykres 27 Frekwencja w wyborach samorządowych – porównanie

Źródło: dane PKW, 2018 r.

Liczba działających na terenie danej gminy czy miejscowości organizacji III sektora jest wskaźnikiem rzeczywistej aktywności danej społeczności. Najczęściej spotykaną formą organizacji pozarządowej jest stowarzyszenie. Organizacje pozarządowe z jednej strony są ważnym elementem wpływającym na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, z drugiej są w stanie świadczyć profesjonalne usługi publiczne dla społeczności lokalnej, zwłaszcza w dziedzinie sportu, promocji turystyki, pomocy społecznej, edukacji, kultury oraz działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, bezrobotnych i dotkniętych problemem alkoholowym. Wedle danych udostępnianych przez GUS wskaźnik organizacji pozarządowych i społecznych regularnie wzrasta i w 2016 roku osiągnął poziom 3,18. Niemniej jest niższy od średniej dla kraju i województwa co potwierdza tezę o konieczności wzmacniania społeczeństwa obywatelskiego.

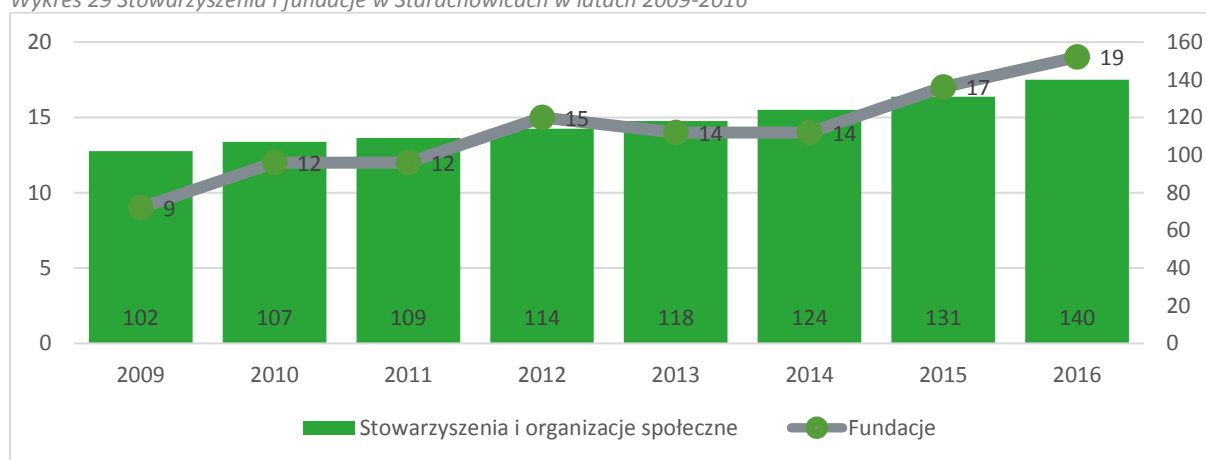
Wykres 28 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Poniższy wykres prezentuje dynamikę przyrostu organizacji pozarządowych w rozbiu na stowarzyszenia oraz fundacje. W wymiarze ilościowym mamy do czynienia z pozytywną tendencją, niemniej w wymiarze jakościowym dostrzega się brak profesjonalizujących się podmiotów o charakterze infrastrukturalnym, w szczególności organizacji posiadających stały personel zatrudniony na umowę o pracę. Z punktu widzenia stanu sektora pozarządowego warto podkreślić powstanie, pierwszej funkcjonującej na terenie miasta, Spółdzielni Socjalnej „STARACHOWICZANKA”. Przedmiotem działalności podmiotu jest prowadzenie prac porządkowych na terenie miasta.

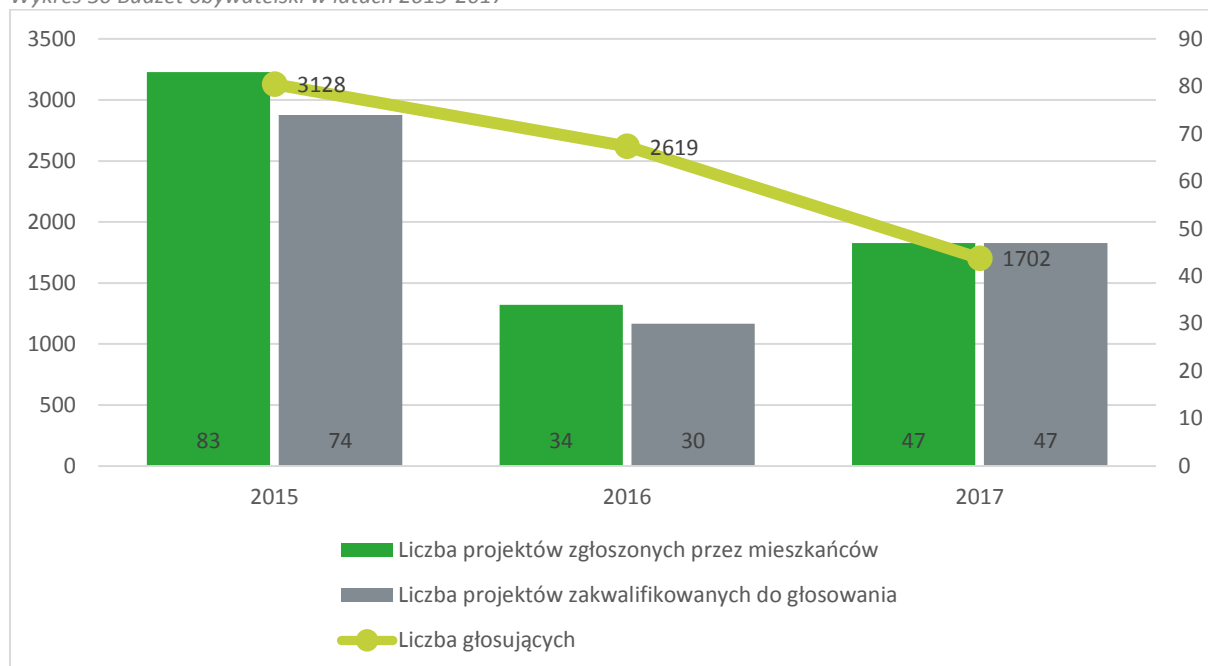
Wykres 29 Stowarzyszenia i fundacje w Starachowicach w latach 2009-2016

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Aktywność obywatelska może być również mierzona frekwencją w ramach poszczególnych edycji budżetów partycypacyjnych miasta. Budżet obywatelski jako forma demokracji uczestniczącej w Starachowicach jest realizowany od 2015 roku. W okresie jego realizacji, co istotne, malało zainteresowanie uczestnictwem (spadek liczby głosujących), wahała się liczba zgłaszanych projektów, niemniej ich poziom przygotowania i jakość wniosków wzrastała.

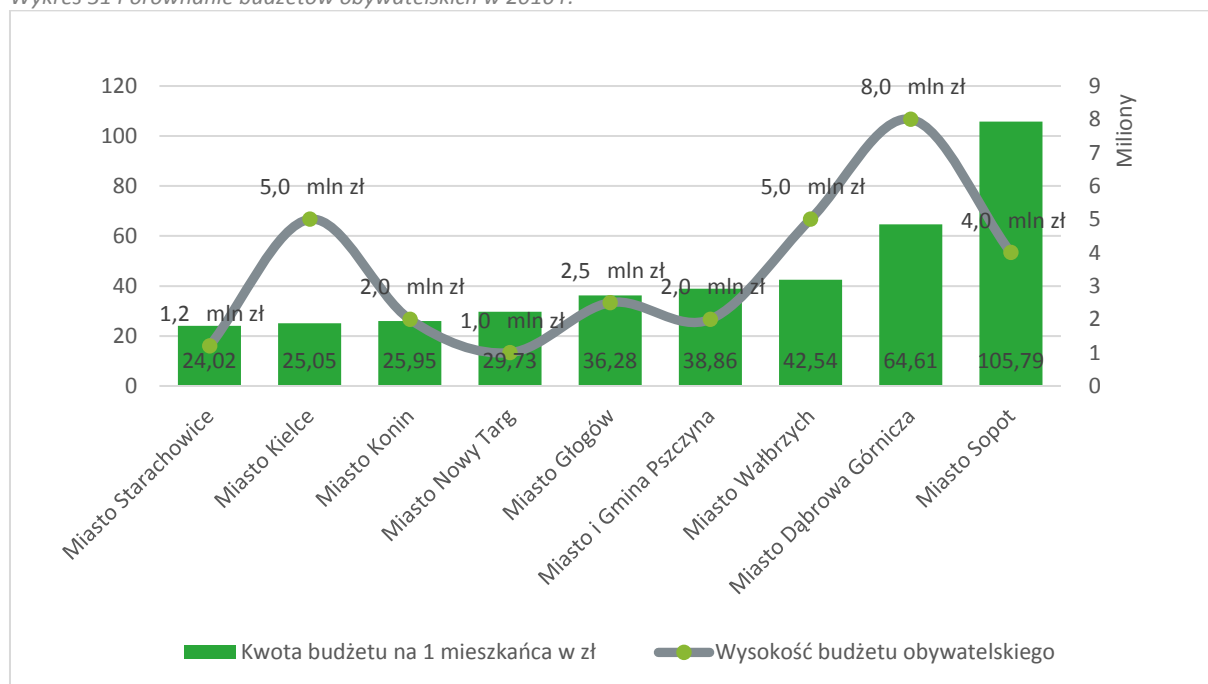
Wykres 30 Budżet obywatelski w latach 2015-2017

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Starachowicach, 2018 r.

Analizując budżet obywatelski warto dokonać porównania z innymi ośrodkami miejskimi. Kwota budżetu w przeliczeniu na jednego mieszkańca w Starachowicach jest zbliżona do Kielc czy też Konina. W wymiarze kwotowym warto zwrócić uwagę na liderów zestawienia, którzy traktują tę formę partycypacji jako jeden z fundamentów wdrażania demokracji uczestniczącej w miastach.

Wykres 31 Porównanie budżetów obywatelskich w 2016 r.

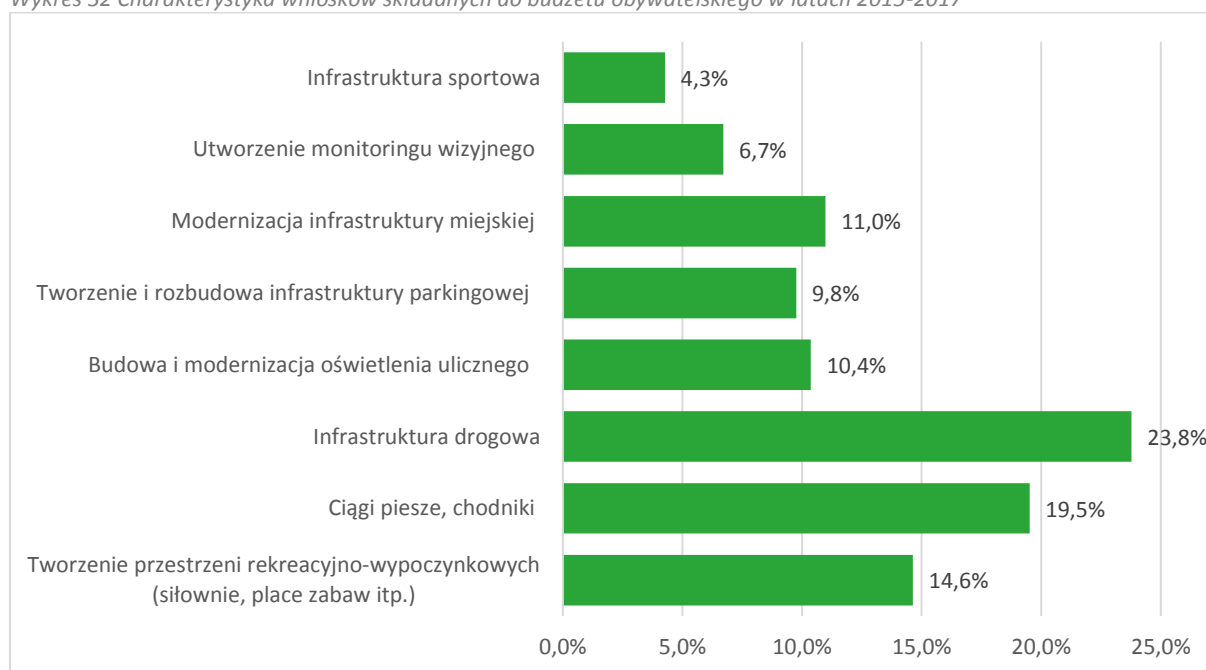

Źródło: opracowanie własne

Omówiono już starachowicki budżet obywatelski w wymiarze ilościowym, natomiast poniższe zestawienie prezentuje charakterystykę rodzajową składanych przez mieszkańców wniosków łącznie w edycjach 2015-2017. Podstawową dominantą wniosków są podstawowe kwestie infrastrukturalne: drogownictwo, ciągi pieszce, oświetlenie czy też miejsca parkingowe. Korzystnie należy ocenić postulowanie tworzenia monitoringu wizyjnego w kontekście eliminacji punktów niebezpiecznych oraz tworzenia przestrzeni spędzania czasu wolnego o walorach sportowo-rekreacyjnych. Zauważalny jest natomiast brak projektów społecznych o charakterze integracyjnym czy też aktywizacyjnym dedykowanym wspólnocie lokalnej.

Wykres 32 Charakterystyka wniosków składanych do budżetu obywatelskiego w latach 2015-2017

Źródło: opracowanie własne

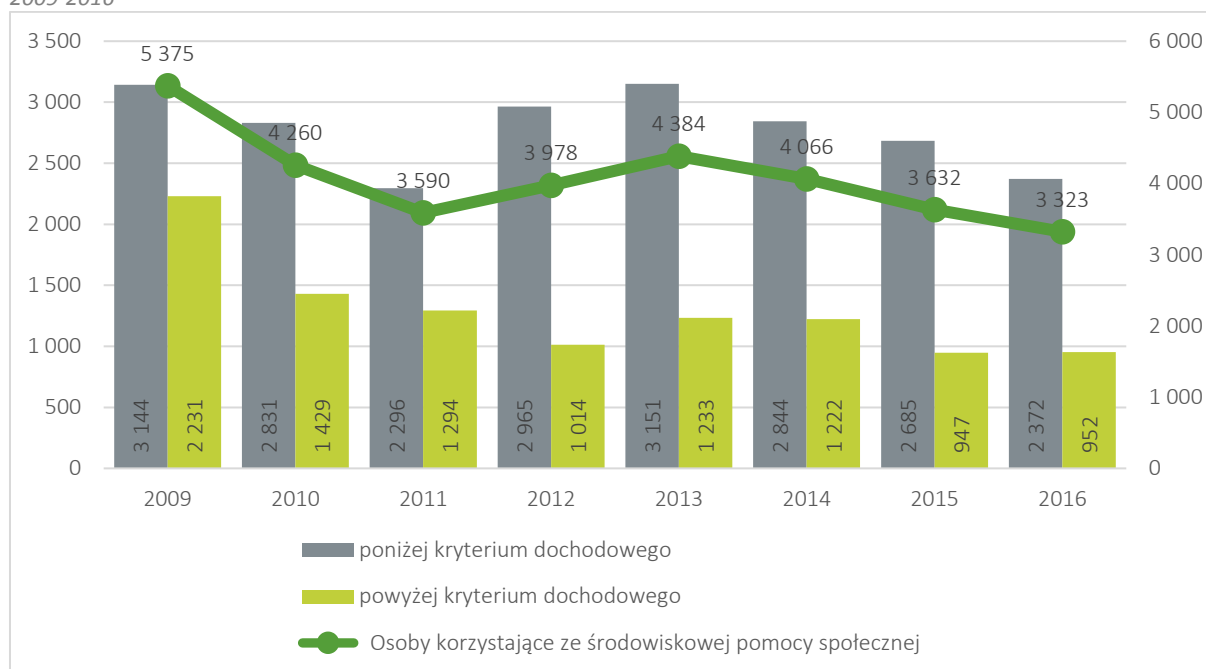
☐ Wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców	☐ Malejąca frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych i niższa na tle regionu i kraju
☐ Atutem w ramach polityki partycypacyjnej jest wprowadzenie cyklicznie funkcjonującego budżetu obywatelskiego	☐ Spadająca liczba głosujących w poszczególnych edycjach budżetu obywatelskiego
☐ Funkcjonowanie Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego	☐ Relatywnie niska kwota przeznaczona na budżet obywatelski (0,7% wszystkich wydatków miasta)
☐ Działalność Młodzieżowej Rady Miasta Starachowice oraz Starachowickiej Rady Seniorów	☐ Infrastrukturalny charakter wniosków zgłaszanych do budżetu partycypacyjnego
☐ Włączenie spółdzielczości socjalnej do interwencji w ramach prowadzenia rewitalizacji w mieście	☐ Niski poziom rozwoju ekonomii społecznej

1.6 Pomoc społeczna

Pomoc społeczna to jeden z istotniejszych elementów wpływający na rozwój społeczno-gospodarczy miast, jak również obok edukacji główna część składowa wydatków budżetowych w Starachowicach. Realizacja usług publicznych należy do najbardziej kosztownych zadań wypełnianych przez samorząd – stąd też koniecznym staje się ich pogłębiona analiza. Instytucją zajmującą się pomocą społeczną w Starachowicach jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Według danych GUS liczba osób objętych pomocą społeczną spada, co należy uznać za pozytywną tendencję. Spadek liczby klientów w omawianym okresie wyniósł nieco ponad 38%, szczególnie dotyczy to osób znajdujących się powyżej kryterium dochodowego. W skali okołomiejskiej problem ubóstwa nie jest bardzo wysoki, a identyfikowana poprawa wprost koreluje ze zmniejszającym się bezrobociem oraz dynamicznym rozwojem gospodarczym, głównie w ramach SSE. Szczegółowe dane w latach 2009-2016 prezentuje załączony wykres.

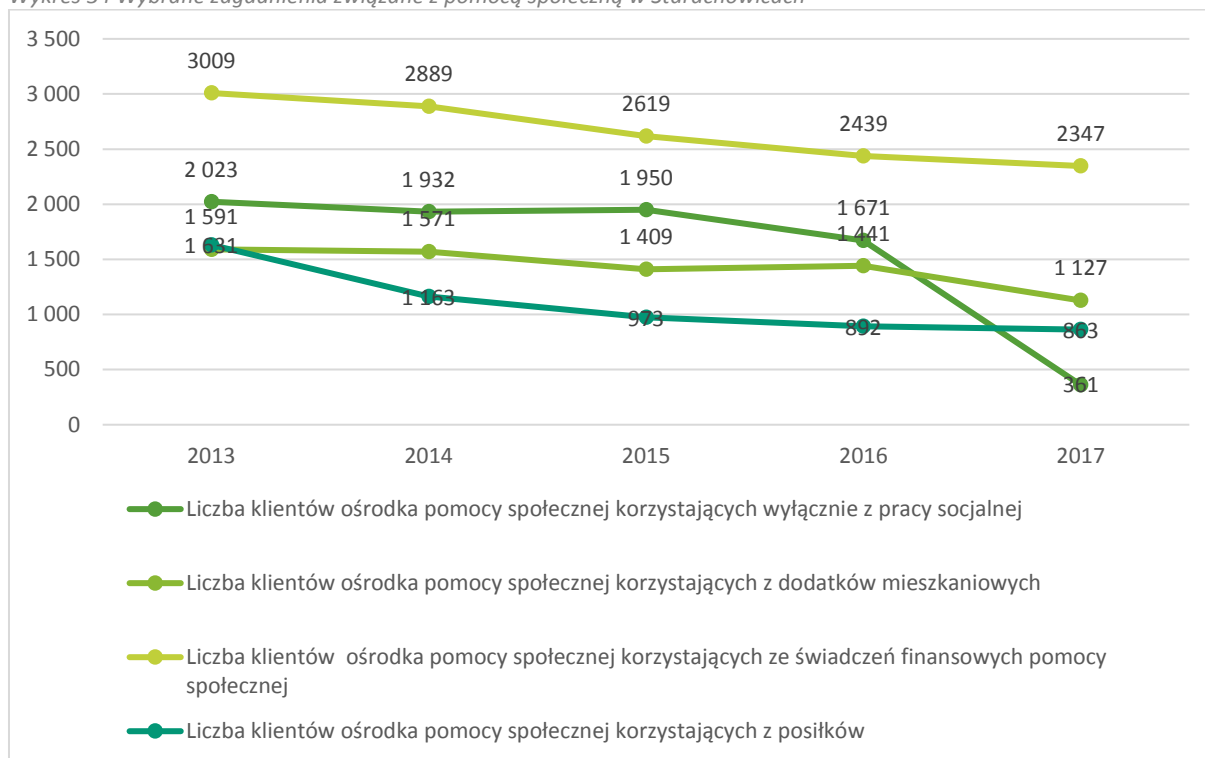
Wykres 33 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w Starachowicach wg kryterium dochodowego w latach 2009-2016

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Warto zwrócić uwagę na dane MOPS ilustrujące dynamikę poszczególnych zjawisk związanych z pomocą społeczną na terenie miasta. Dynamika zmian w zakresie świadczeń pomocy społecznej w latach 2013-2017 wskazuje na malejące natężenie problematyki w mieście. Zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego w mieście w większości ma charakter punktowy. Poprawa analizowanych danych silnie koreluje z malejącym poziomem bezrobocia w Starachowicach. Warto zwrócić uwagę na procentowe spadki w poszczególnych kategoriach. Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej korzystających wyłącznie z pracy socjalnej w omawianym okresie zmniejszyła się o 82,16%, liczba klientów ośrodka pomocy społecznej korzystających z dodatków mieszkaniowych spadła o 29,16%. Ponadto udział korzystających ze świadczeń finansowych pomocy społecznej zmalał o 22%, a korzystający z posiłków o 47,09%. Przedstawione dane na poniższym wykresie jednoznacznie wskazują na poprawę sytuacji materialno-bytowej wśród mieszkańców Starachowic, a w zakresie identyfikowanych czynników obserwowana tendencja ma charakter trwały. O rzeczywistym trendzie świadczy również malejąca kwota udzielanych świadczeń ogółem, w latach 2013-2017 zmalała o 1,3% i w 2017 kształtowała się na poziomie 5 455 797 zł.

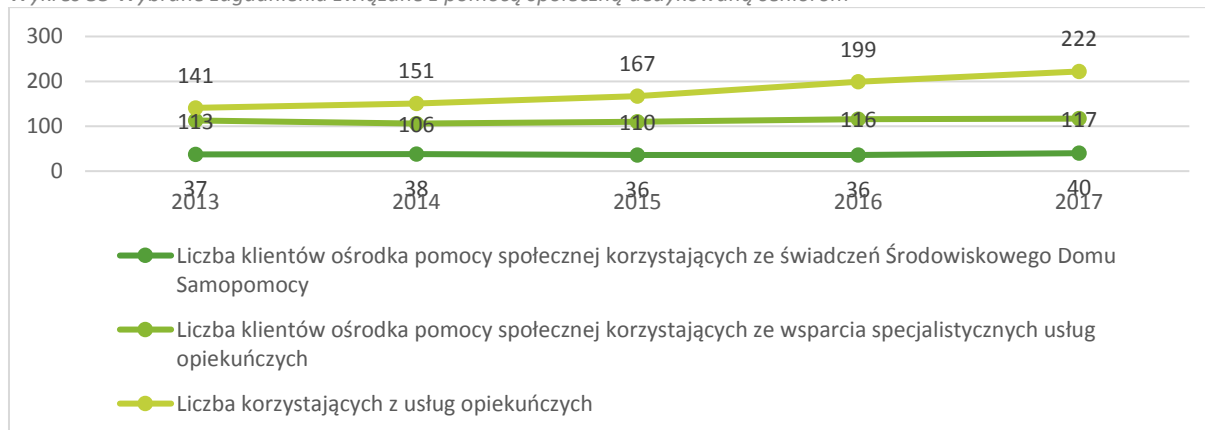
Wykres 34 Wybrane zagadnienia związane z pomocą społeczną w Starachowicach

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach, 2018 r.

Powyższa analiza wskazuje na zauważalny spadek ubóstwa w Starachowicach w ujęciu ogólnomiejskim. Niemniej warto zwrócić uwagę, że zmienia się również struktura potrzeb mieszkańców kierowana do ośrodka pomocy społecznej. Podstawowym elementem w tym zakresie jest pomoc seniorom wynikająca ze starzenia się społeczności lokalnej. Przede wszystkim wzrosła liczba korzystających z usług opiekuńczych w omawianym okresie udział zwiększył się o 36,5%. Biorąc pod uwagę identyfikowane tendencje demograficzne potrzeby w tym zakresie będą się regularnie zwiększały.

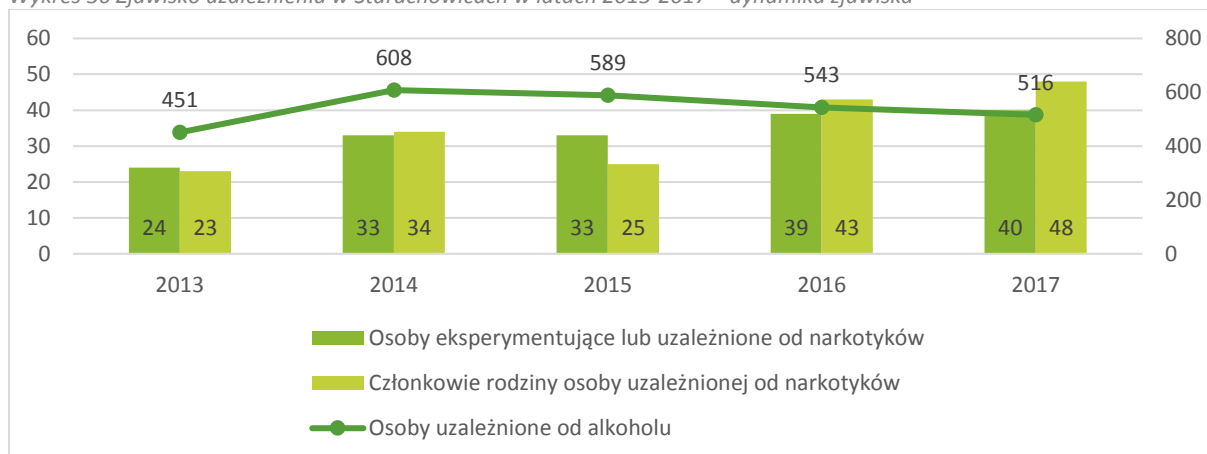
Wykres 35 Wybrane zagadnienia związane z pomocą społeczną dedykowaną seniorom

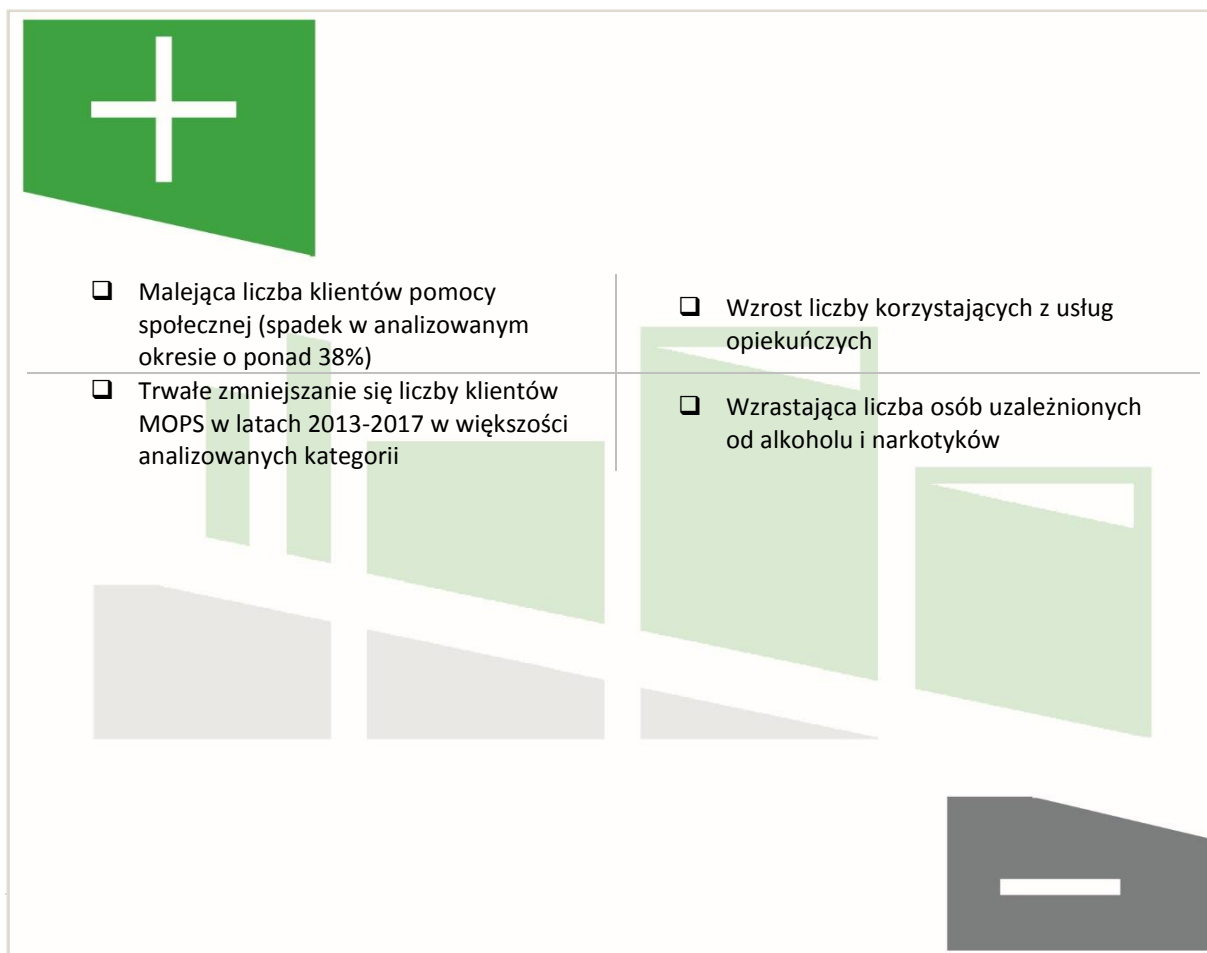
Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach, 2018 r.

Poza czynnikami związanymi z usługami opiekuńczymi wzrasta liczba osób zmagających się z problemem alkoholowym oraz z uzależnieniem od narkotyków. Dynamikę zjawiska prezentuje poniższy wykres.

Wykres 36 Zjawisko uzależnienia w Starachowicach w latach 2013-2017 – dynamika zjawiska

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach, 2018 r.

1.7 Oświata, kultura i sport

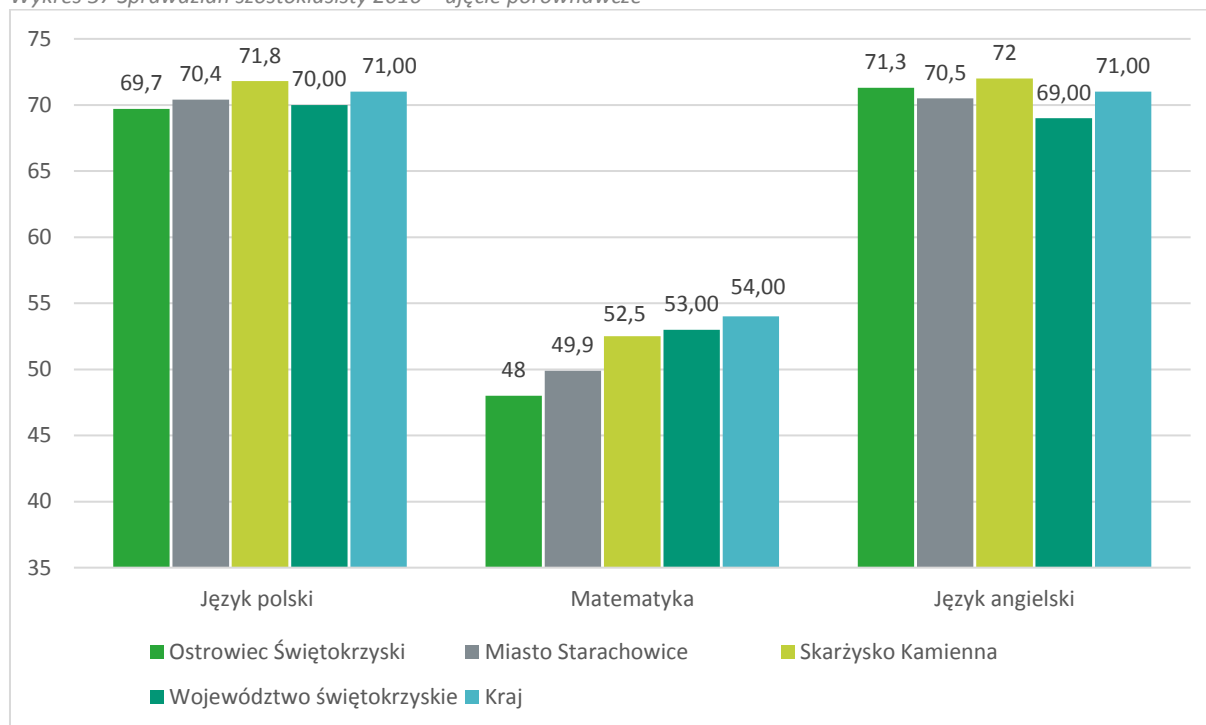
Oświata definiowana jako działalność polegająca na upowszechnianiu wykształcenia ogólnego i zawodowego oraz realizowaniu zadań wychowawczych w celu zapewnienia mieszkańcom wszechstronnego rozwoju to fundamentalne zadanie samorządu. W ramach tego zagadnienia analizie poddano przedszkola oraz sektor szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego obejmującego analizę jakości kształcenia.

W kontekście wychowania przedszkolnego w 2016 roku na terenie miasta funkcjonowało 10 placówek, a łączna liczba oddziałów wynosiła 43. Łączna liczba miejsc w placówkach przedszkolnych oscylowała w 2016 roku na poziomie 992, a w odniesieniu do roku 2007 wzrosła aż o ¼. Jednocześnie, co warto podkreślić, wskaźnik dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w ostatniej dekadzie wzrasta: z poziomu 1,67 w 2007 roku do 1,12 w 2016 r.

W 2016 liczba uczniów szkół podstawowych wynosiła 2 439 i w porównaniu do 2007 zmalała o 14%. Natomiast liczba absolwentów w analogicznym okresie wynosiła 407 uczniów. Wówczas w mieście funkcjonowało 10 szkół podstawowych. Malejąca liczba uczniów w szkołach podstawowych to wypadkowa procesów migracyjnym i niskiego przyrostu naturalnego. Ważnym czynnikiem związanym z poziomem edukacji są wyniki okresowych testów wiedzy, do 2016 roku na poziomie podstawowym obowiązywał tzw. sprawdzian szóstoklasisty. Analizując poniższe dane należy ocenić wyniki starachowickich podstawówek jako niekorzystne. Szczególnie jest to widoczne w wynikach z matematyki, które są znacznie niższe od innych porównywanych miast, regionu i kraju. Pozytywnym aspektem jest relatywnie korzystny wynik z języka angielskiego.

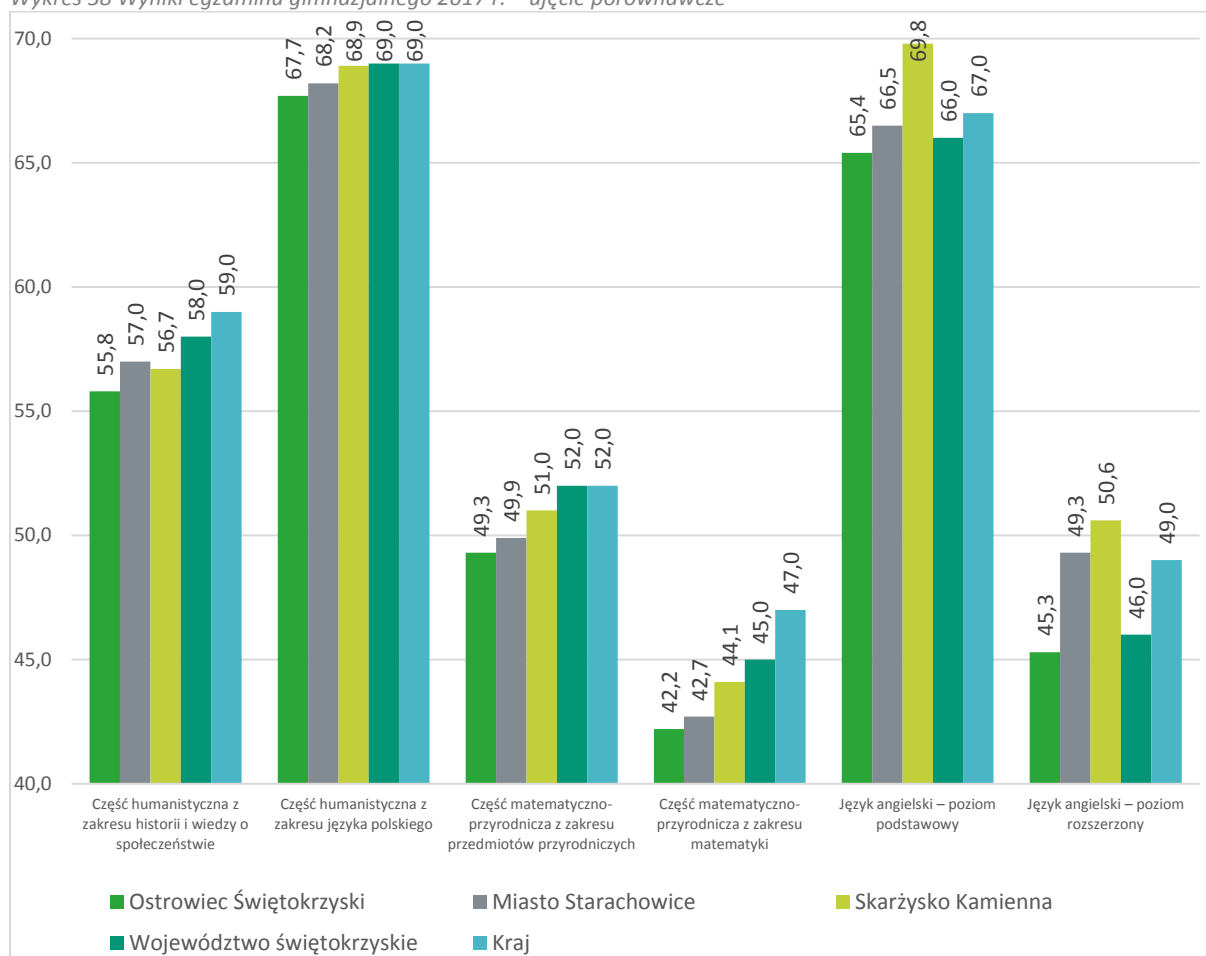
Wykres 37 Sprawdzian szóstoklasisty 2016 – ujęcie porównawcze

Źródło: dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, 2018 r.

W 2016 liczba uczniów gimnazjów wynosiła 1 285 i w porównaniu do 2007 zmalała o 34,6%. Natomiast liczba absolwentów w analogicznym okresie wynosiła 429 uczniów. Identyfikowany w mieście kryzys demograficzny jest bardzo widoczny na poziomie liczby dzieci i młodzieży uczęszczającej do starachowickich szkół. Analogicznie jak w przypadku testu szóstoklasisty dokonano analizy jakości nauczania poprzez zestawienie wyników testu gimnazjalnego w wynikami miast ościennych, regionu i kraju. Wyniki egzaminu potwierdzają deficyty uwidocznione w wynikach testu szóstoklasisty i odnoszą się przede wszystkim do przedmiotów ścisłych, matematyczno-przyrodniczych. Jedynie osiągi Ostrowca Świętokrzyskiego są niższe. Biorąc pod uwagę gospodarczy charakter Starachowic i potrzeby rynku pracy, identyfikowany stan rzeczy należy określić jako kryzysowy.

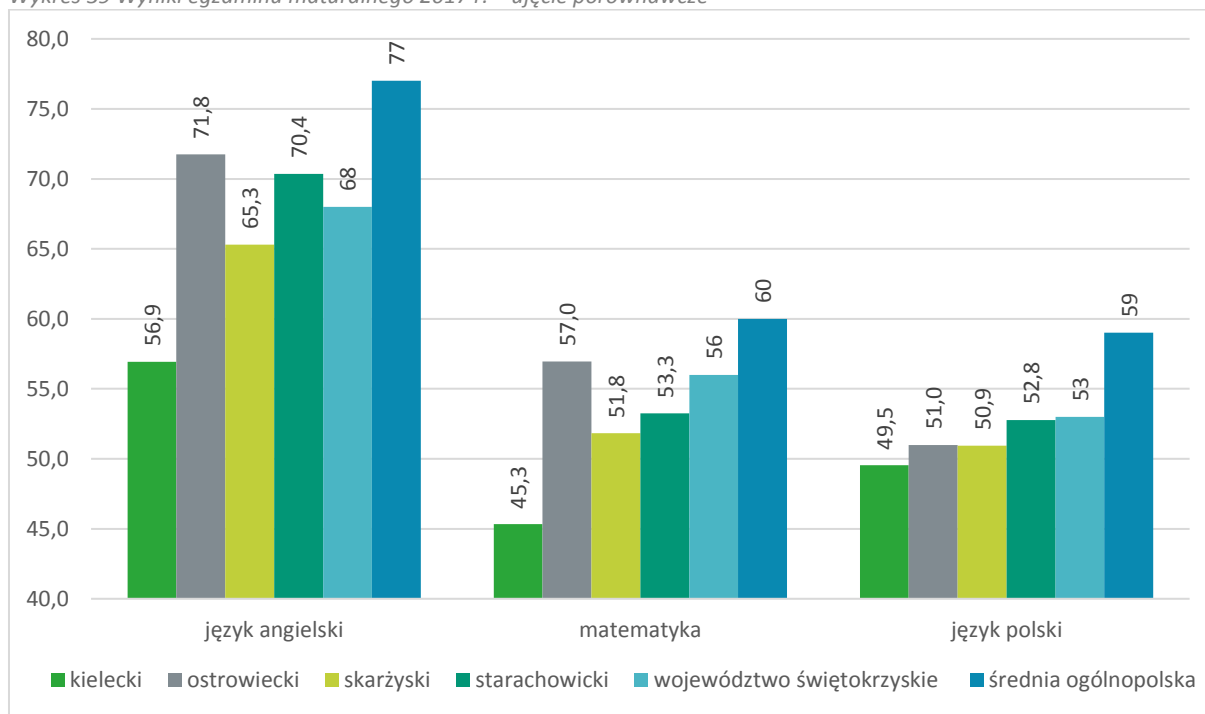
Wykres 38 Wyniki egzaminu gimnazjalnego 2017 r. – ujęcie porównawcze

Źródło: dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, 2018 r.

Na poziomie średnim w Starachowicach funkcjonuje 7 liceów i 4 szkoły zawodowe. Łączna liczba uczęszczających do tych placówek wynosi 1 992 (spadek w odniesieniu do roku 2007 wynosi ponad 28%). W Rankingu Perspektyw 2018 w odniesieniu do liceów w województwie świętokrzyskim oceniono 46 podmiotów i wśród nich znajdowały się 2 palcówki z terenu Starachowic: 6 pozycja: I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki (323 pozycja w kraju) i na miejscu 25 – II Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica. Warto zwrócić uwagę, że w poprzedniej edycji rankingu w 2017 na liście 500 brak starachowickiej szkoły średniej. W odniesieniu do jakości nauczania na poziomie średnim dostrzega się korzystne wyniki z języka angielskiego oraz poprawę wyników z matematyki, w porównaniu do wyników osiągniętych na poziomie szkół podstawowych oraz gimnazjów. Niemniej wartości niższe od średnich ogólnopolskich dla ośrodka miejskiego o funkcjach i aspiracjach ponadlokalnych jakim są Starachowice są niedostateczne i wymagają interwencji.

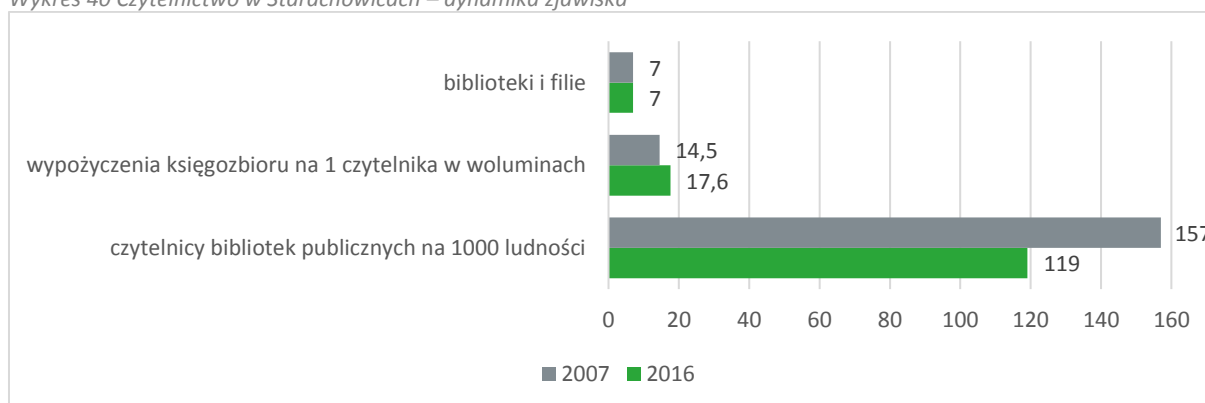
Wykres 39 Wyniki egzaminu maturalnego 2017 r. – ujęcie porównawcze

Źródło: dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, 2018 r.

W szeroko rozumianej sferze kultury istotnym czynnikiem jest analiza poziomu czytelnictwa w Starachowicach. W mieście funkcjonuje Miejska Biblioteka Publiczna im. Adolfa Dygasińskiego wraz z 6 filiami. Następny wykres przedstawia wskaźniki dotyczące liczby wypożyczeń księgozbioru i liczby zbiorów bibliotecznych w odniesieniu do liczby mieszkańców. M.in. w związku ze spadającą liczbą mieszkańców zmniejsza się poziom czytelnictwa, natomiast z przeliczeniu na czytelnika wrasta liczba wypożyczanego księgozbioru, co świadczy o poprawie jakościowej.

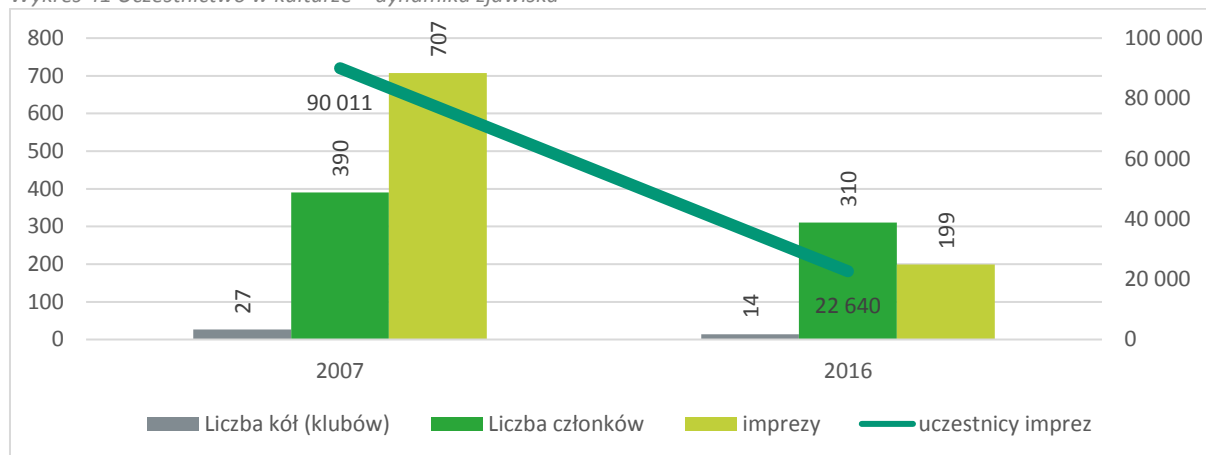
Wykres 40 Czytelnictwo w Starachowicach – dynamika zjawiska

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Główną instytucją kultury w mieście jest Starachowickie Centrum Kultury. Analizując dane za rok 2007 oraz 2016 dostrzega się spadki poszczególnych wskaźników niemniej ten stan rzeczy jest pochodną ograniczeń statystycznych wynikających z agregowania tego typu informacji przez GUS.

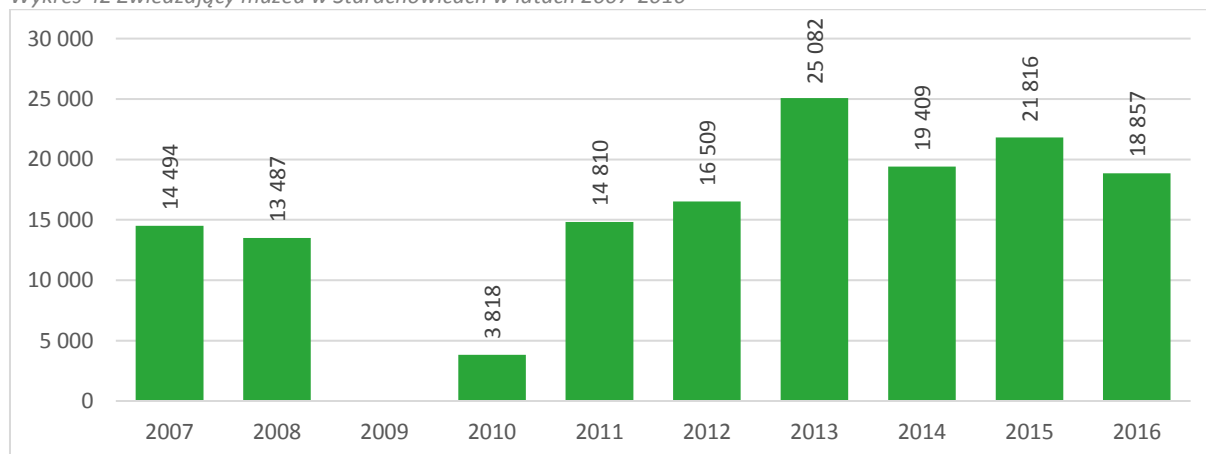
Wykres 41 Uczestnictwo w kulturze – dynamika zjawiska

Źródło: dane GUS, 2018 r.

W Starachowicach istnieje jedna placówka muzealna: Muzeum Przyrody i Techniki „Ekomuzeum” im. Jana Pazdura w Starachowicach. Liczba odwiedzających muzeum w latach 2007-2016 ulegała znacznym wahaniom, natomiast w latach 2013-2016 ustabilizowała się na poziomie 18-25 tysięcy zwiedzających. Biorąc pod uwagę tradycje przemysłowe miasta i status Starachowic placówka może stać się ważnym podmiotem budującym wizerunek miasta.

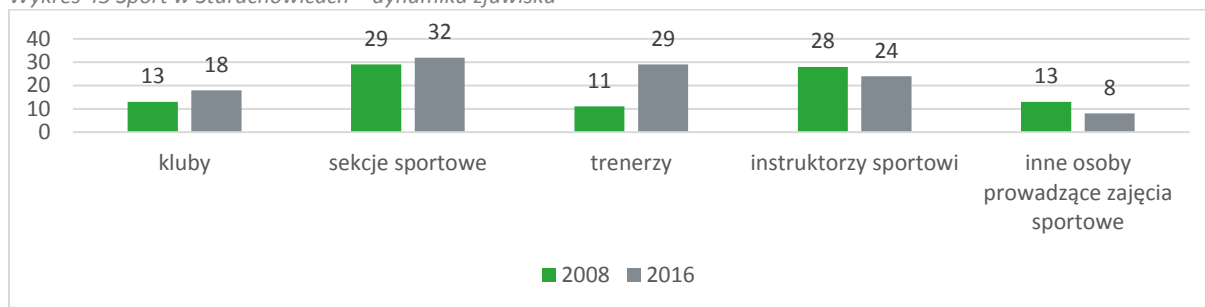
Wykres 42 Zwiedzający muzea w Starachowicach w latach 2007-2016

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Wskaźnikami w zakresie uczestnictwa mieszkańców w kulturze fizycznej są zestawienia liczby klubów sportowych, członków klubów, osób ćwiczących i kadry trenerskiej. Szczegółowe dane liczbowe przedstawiono na następnym wykresie.

Wykres 43 Sport w Starachowicach – dynamika zjawiska

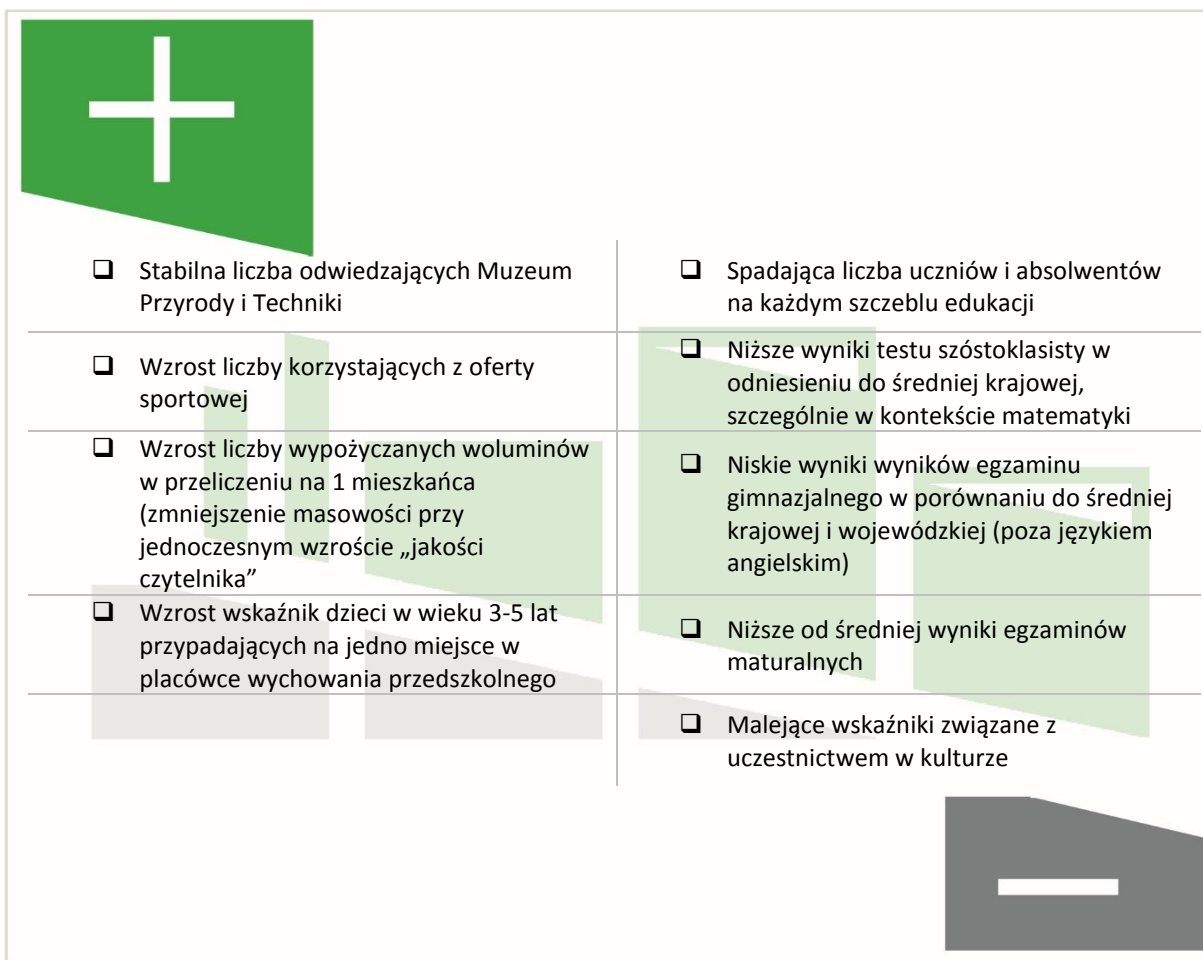
Źródło: dane GUS, 2018 r.

W porównaniu do roku 2008 w 2016 r. – liczba korzystających z oferty sportowej wzrosła o 21,3%, świadczy to o rozwoju sektora oraz adekwatności oferty sportowej dedykowanej mieszkańcom miasta.

Wykres 44 Korzystający z oferty sportowej – porównanie

Źródło: dane GUS, 2018 r.

1.8 Infrastruktura i środowisko

Infrastruktura i środowisko stanowią ważnym element polityki rozwojowej miasta, jak również bardzo kosztochłonną część budżetu inwestycyjnego Starachowic. Miasto posiada bardzo dobrze rozwiniętą sieć drogową. Kluczową inwestycją drogową była otwarta w 2000 roku trasa północ-południe – Aleja Kardynała Stefana Wyszyńskiego – przechodząca w znacznej długości wiaduktem nad rzeką i doliną rzeki Kamiennej. Inwestycja w znacznym stopniu skróciła czas podróży pomiędzy południem a północą miasta. Przez Starachowice przebiega droga krajowa nr 42 relacji Namysłów – Radomsko – Końskie – Skarżysko – Kamienna – Rudnik oraz drogi wojewódzkie nr 744 relacji Radom – Starachowice oraz nr 756 relacji Stopnica – Starachowice. Na poniższej grafice zilustrowano podstawowe uwarunkowania komunikacyjne Starachowic.

Rysunek 2 Uwarunkowania lokalizacyjne Starachowic

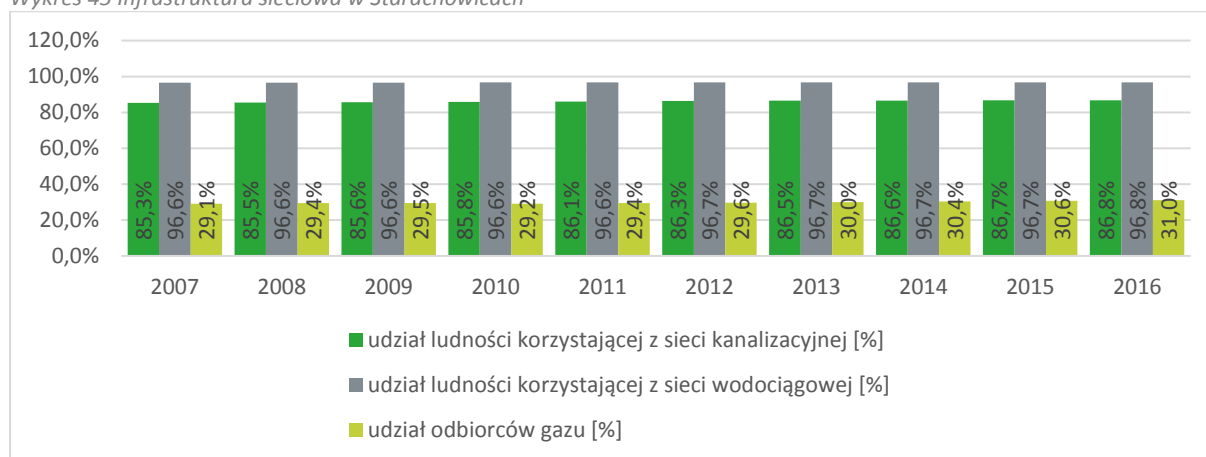

Źródło: opracowanie własne

Przez miasto przebiega także dwutorowa, zelektryfikowana magistralna linia kolejowa nr 25 (Łódź Kaliska – Dębica), na jej trasie funkcjonują przystanki Starachowice, Starachowice Wschodnie oraz Starachowice Michałów. Transport miejski obsługiwany jest przez Miejski Zakład Komunikacyjny w Starachowicach na 30 stałych liniach miejskich i podmiejskich. Poza tym funkcjonują również przewozy prywatne (busowe) obsługująca okoliczne miejscowości, jak i oferująca połączenia z większymi miastami Polski.

Miasto posiada kompletną infrastrukturę komunalną i rozwiniętą sieć usług. Wyposażone jest w sieć wodociągową, kanalizacyjną z oczyszczalnią ścieków, gazową i ciepłowniczą. Udział korzystających z infrastruktury komunalnej i sieciowej jest bardzo wysoki i wynika z profilu miasta i jego stosunkowo młodej historii.

Wykres 45 Infrastruktura sieciowa w Starachowicach

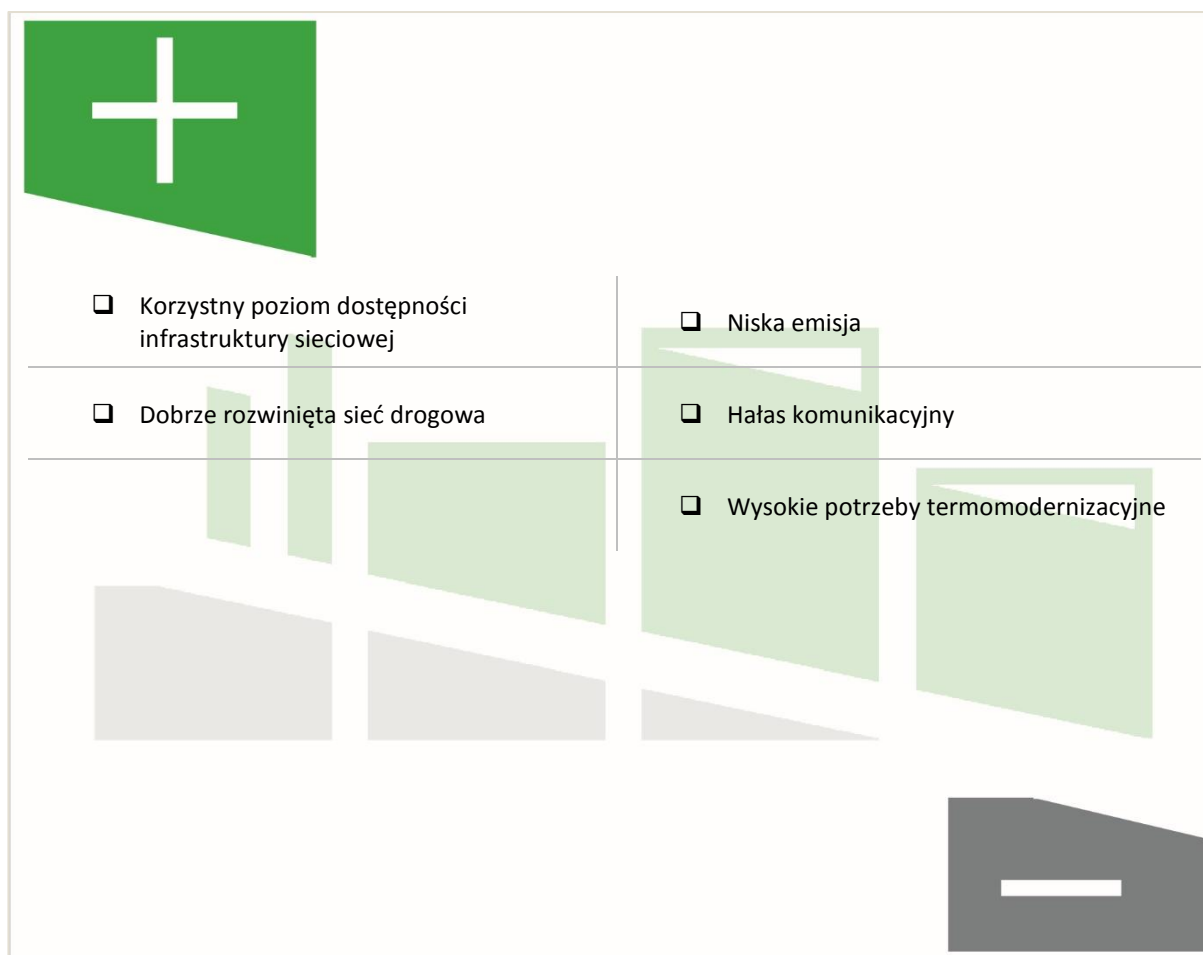

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Kwestie środowiskowe są opisane głównie na wnioskach płynących z Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Starachowice. Podstawowym problemem jest niska emisja, zanieczyszczenie PM10 i PM2,5, której przyczynami jest emisja z zakładów przemysłowych, emisja z indywidualnych źródeł ogrzewania pomieszczeń oraz niekorzystne warunki klimatyczne. Warto nadmienić, że 98% budynków komunalnych/socjalnych wyposażonych jest w indywidualne źródła ciepła, zaś 2% budynków podłączonych jest do miejskiej sieci ciepłowniczej. 31% budynków użyteczności publicznej wymaga termomodernizacji, natomiast w ramach budownictwa jednorodzinnego prawie 40% wymaga termomodernizacji w zakresie wymiany źródła ciepła oraz stolarki okiennej. Jednocześnie natężenie ruchu na terenie Gminy Starachowice stanowi podstawowe źródło zanieczyszczeń z sektora transportowego. Rozwój miasta, w tym zwiększająca się liczba przedsiębiorstw oraz właścicieli samochodów osobowych, doprowadza w godzinach szczytu do paraliżu zachodniej części miasta, a w szczególności ulicy Radomskiej. Głównym źródłem hałasu na terenie Starachowic jest transport

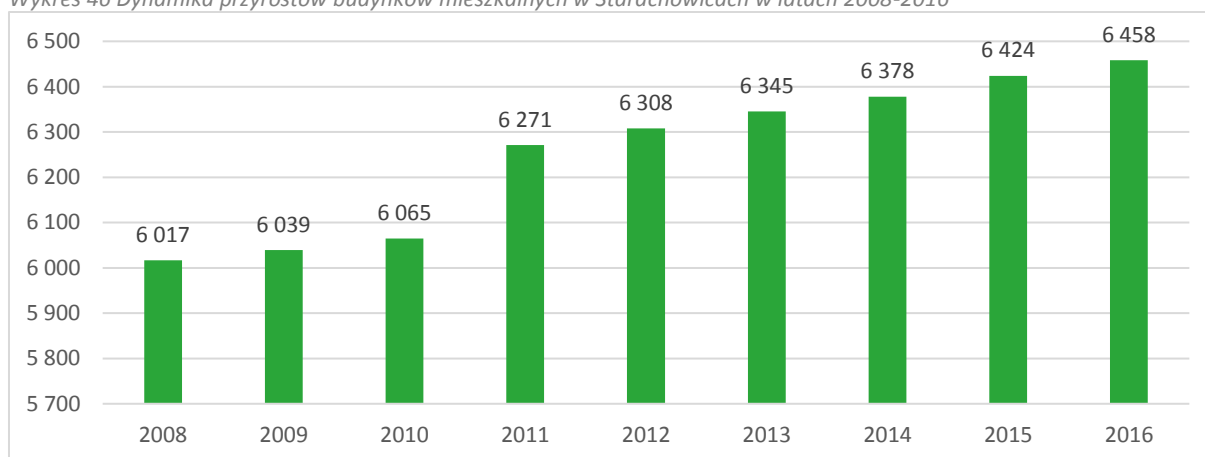
drogowy. Przyczyniają się do tego przebiegające przez Gminę drogi: krajowa i wojewódzka, na których odbywa się ruch tranzytowy, z dużym udziałem pojazdów ciężkich. Pomiar na drodze krajowej nr 42 w Starachowicach wykazał, że poziomy równoważnego poziomu dźwięku wynosiły: od 63,3dB do 69,8dB dla pory dziennej, przy normie 60dB oraz od 56,3dB do 64,1dB dla nocy, przy normie 50dB.

1.9 Infrastruktura mieszkaniowa

Infrastruktura mieszkaniowa w Starachowicach ma charakter zabudowy jednorodzinnej, wielorodzinnej i blokowej, zlokalizowanej na osiedlach lub w rozproszeniu. Charakterystyczną tendencją dla Starachowic jest regularny wzrost liczby budynków mieszkalnych. Porównując rok 2016 z 2008, liczba ta wzrosła o ponad 6%.

Wykres 46 Dynamika przyrostów budynków mieszkalnych w Starachowicach w latach 2008-2016

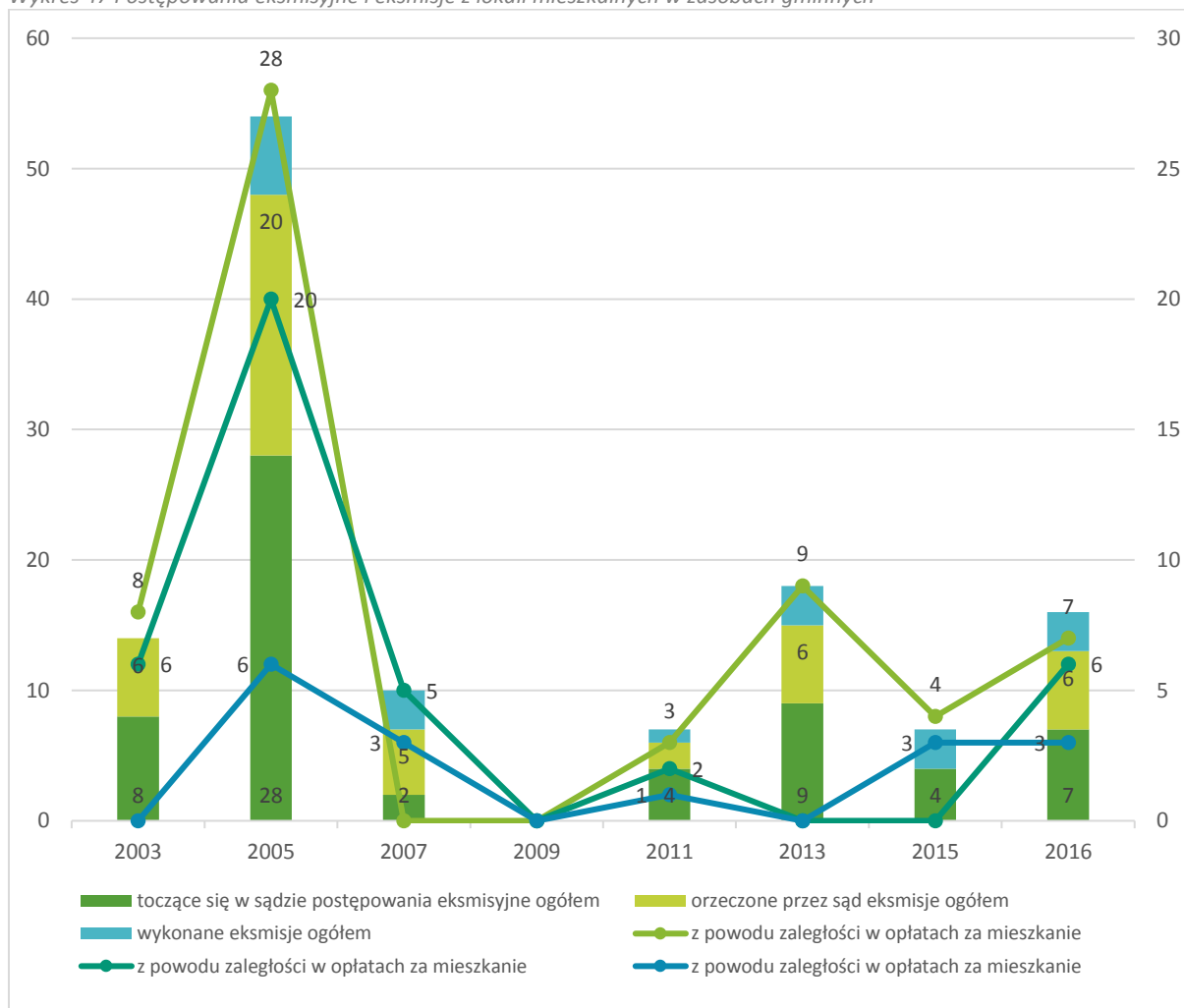

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Analizując potencjał demograficzny przedstawiono zjawisko depopulacji Starachowic. Aktualnie w mieście znajduje się 21 mieszkań niezamieszkałych w zasobie gminnym, dla porównania w 2003 roku nie odnotowywano żadnych pustostanów. Według danych za rok 2016, 97,3% mieszkań jest wyposażona w wodociąg, 92,9% w osobną łazienkę oraz 89,6% w centralne ogrzewanie.

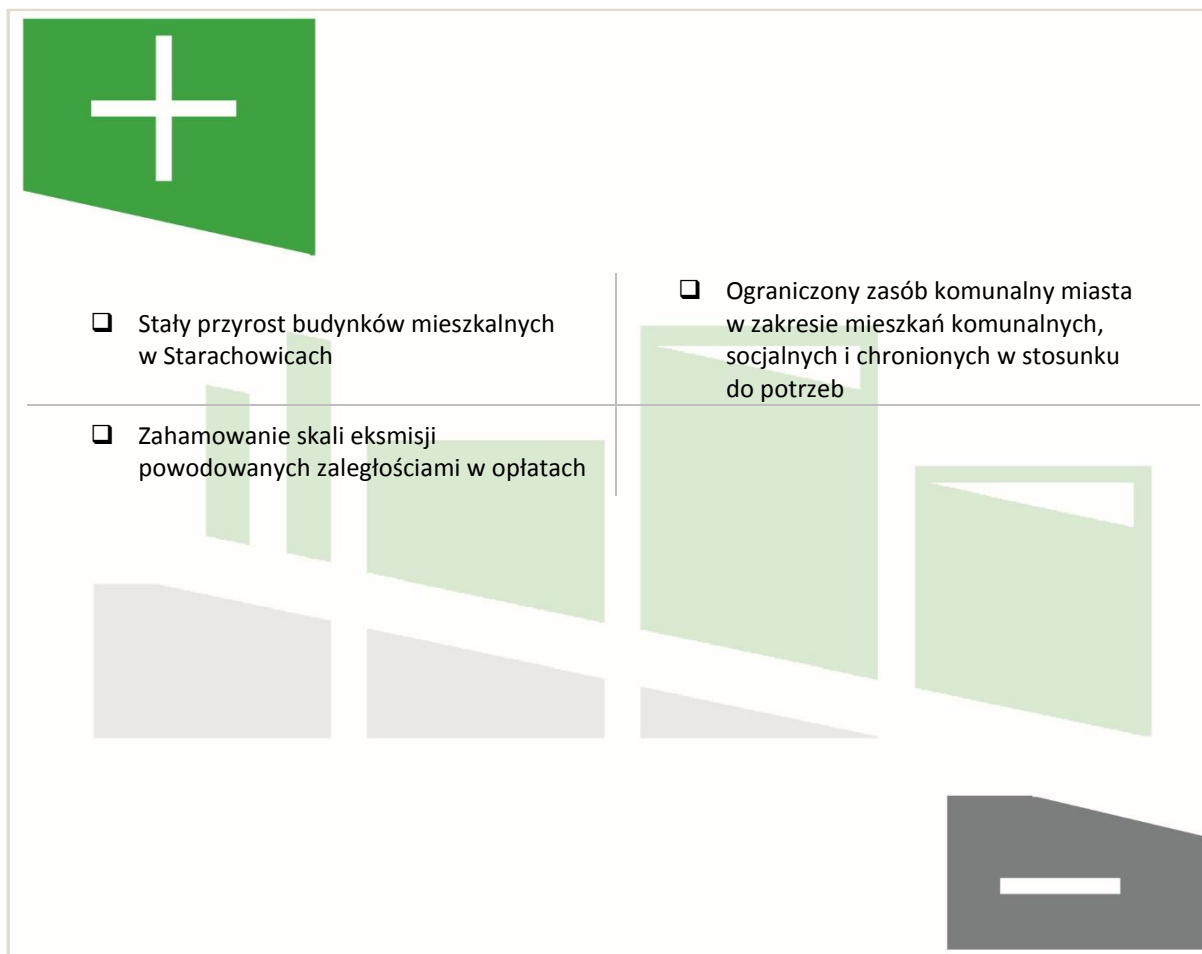
Analizując gminny zasób mieszkaniowy warto podkreślić funkcjonowanie dwóch tendencji. Pierwszą z nich jest widoczny spadek eksmisji i postępowań eksmisyjnych w analizowanym okresie (w 2005 odnotowano najwyższą skalę tego zjawiska). Drugą cechą charakterystyczną jest zależność postępowań eksmisyjnych i jej bezpośrednie powiązanie z zaległościami w płatnościach stanowiących podstawową przyczynę eksmisji.

Wykres 47 Postępowania eksmisyjne i eksmisje z lokali mieszkalnych w zasobach gminnych

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Podsumowując kwestie mieszkaniowe w 2016 roku w Starachowicach odnotowano: 20 364 mieszkań, 71 103 izb mieszkalnych, a łączna powierzchnia użytkowa mieszkań kształtowała się na poziomie 1 238 523 m². Natomiast zasób mieszkaniowy Starachowic (komunalny) liczy 843 mieszkania oraz 271 lokali socjalnych.

1.10 Rewitalizacja

Rewitalizację w Starachowicach definiuje Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Starachowice na lata 2016–2025. Samemu procesowi przyświeca cel nadrzędny: Lepsze życie w Starachowicach -mieście, które znalazło pomysł na siebie. Rewitalizacja w mieście to proces wdrażany ze względu na konieczność ograniczenia identyfikowanych problemów w sferze społecznej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno - funkcjonalnej. Kluczowe znaczenie w procesie rewitalizacji w mieście ma projekt Starachowice OD nowa realizowany w ramach konkursu dotacji Ministerstwa Rozwoju „Modelowa Rewitalizacja Miast”. Z punktu widzenia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Starachowice na lata 2016-2025 warto wymienić przedsięwzięcia aktualnie wdrażane bądź zrealizowane (stan na styczeń 2018 na podstawie sprawozdań miesięcznych):

1. Stworzenie lokalnego „Impact Hub’u” z kluczowym elementem Centrum Społecznej Odpowiedzialności Biznesu z przebudową i adaptacją budynku Pałacyku wraz z otoczeniem;

2. Przebudowa obiektów mieszkalnych wraz z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej szansą na rewitalizację Osiedla Wzgórze;
3. Modernizacja Starachowickiego Centrum Kultury wraz z zagospodarowaniem otoczenia;
4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Miasta Starachowice poprzez wykorzystanie potencjału Zalewu Lubianka;
5. Nadanie nowych funkcji północnej linii brzegowej Zalewu Pasternik kluczem do przeprowadzenia modelowej rewitalizacji miasta;
6. Modernizacja targowiska miejskiego w Starachowicach;
7. Zagospodarowanie Parku Miejskiego w Starachowicach;
8. Termomodernizacja/modernizacja budynków użyteczności publicznej w Starachowicach – etap III – podprojekt w obrębie obszaru rewitalizacji;
9. Podniesienie jakości życia mieszkańcom poprzez rozwój zieleni miejskiej w Starachowicach – podprojekt w obrębie obszaru rewitalizacji;
10. Optymalizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Starachowice – podprojekt w obrębie obszaru rewitalizacji;
11. Utworzenie (remont i adaptacja) „Społecznego Wzgórza” – miejsca pełniącego funkcję Centrum Aktywności Lokalnej oraz Aktywizacji Zawodowej, a także siedziby lokalnego stowarzyszenia;
12. Utworzenie spółdzielni socjalnej w celu prowadzenia działalności w obiektach nad Zalewem Lubianka;
13. Starachowickie Centrum Interwencji Kryzysowej;
14. Wykonanie ciągu pieszo-rowerowego łączącego ul. Kielecką z os. Orłowo na terenie gminy Wąchock i miasta Starachowice wraz z zagospodarowaniem grobli;
15. Budowa bieżni i skoczni w dal przy Szkole Podstawowej nr 6 i Szkole Podstawowej nr 1 – podprojekt w obrębie obszaru rewitalizacji
16. Budowa boiska wielofunkcyjnego, mini boiska piłkarskiego, 4-torowej bieżni prostej, skoczni do skoku w dal i rzutni do pchnięcia kulą przy ul. Armii Krajowej i boiska wielofunkcyjnego przy ul. Jana Pawła II w Starachowicach – podprojekt w obrębie obszaru rewitalizacji;
17. Utworzenie Świetlicy Środowiskowej na osiedlu Wzgórze;
18. Wypracowanie w formule partycypacyjno-warsztatowej (z ewentualną opcją konkursu urbanistycznego) optymalnych rozwiązań przestrzennych dla przekształcenia obszarów priorytetowych: rejonu Starachowic Dolnych oraz okolic Rynku w Wierzbniku oraz opcjonalnie także obszaru Szlakowiska i Tarasu Majówki;

19. Nowe ukształtowanie przestrzeni publicznej, ciągów komunikacyjnych i zabudowy w celu wykreowania wysokiej jakości przestrzeni miejskiej w rejonie Starachowic Dolnych, dworca kolejowego i autobusowego;
20. Nowe ukształtowanie przestrzeni publicznej, ciągów komunikacyjnych i zabudowy w celu lepszego skomunikowania dla ruchu pieszego Rynku w Wierzbniku oraz dworca kolejowego z Centrum Galardia i Targowiskiem Miejskim;
21. Budowa restauracji przy Zbiorniku Pasternik wraz z kompleksem placów zabaw i edukacji dla dzieci;
22. Ekspozycja hałdy Szlakowiska.

1.11 Analiza porównawcza Starachowice na tle konkurencyjnych ośrodków miejskich

Podsumowując diagnozę strategiczną zdecydowano się na zestawienie podstawowych wskaźników przeliczeniowych dla Starachowic z porównywalnymi ośrodkami miejskimi i gospodarczymi. Dla celów porównawczych wybrano Świdnik, Nową Sól, Dębicę, Tarnobrzeg, Zawiercie, Ostrowiec Świętokrzyski oraz Skarżysko-Kamienną. Ośrodki zostały wybrane po wstępnej analizie wskaźników dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej wszystkich miast mając na uwadze zbliżony charakter gospodarczy (profil przemysłowy, funkcjonowanie stref aktywności gospodarczej) oraz zbliżony potencjał ludnościowy lub bezpośredni potencjał konkurencyjny (miasta tworzące obok Starachowic „Trójmiasto nad Kamienną” czy też Tarnobrzeg).

W pierwszej części skoncentrowano się na zagadnieniach demograficznych. Starachowice obok Skarżyska Kamiennej i Ostrowca Świętokrzyskiego mają najwyższy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym oraz najniższy jeżeli chodzi o osoby w wieku przedprodukcyjnym. W tym kontekście najwyższym potencjałem dysponuje Nowa Sól, jak również Dębica, gdzie obciążenia związane ze starzeniem się populacji są najmniej widoczne. Wszystkie analizowane miasta cechują się ujemnym saldem migracji Starachowice pod tym względem nie odbiegają od porównywanych jednostek.

Tabela 1 Analiza benchmarkingu – część I

Miejscowość	Liczba ludności	W wieku przed- produkcyjnym	W wieku produkcyjnym	W wieku po produkcyjnym	Przyrost naturalny	Saldo migracji na 1000 osób	Ludność na 1 km ²
	2016 [osoba]	2016 [%]	2016 [%]	2016 [%]	2016 [-]	2016 [osoba]	2016 [osoba]
Świdnik	39 885	16,3	60,1	23,6	9	-3,9	1 960
Nowa Sól	39 258	16,9	60,0	23,1	-60	-2,8	1 801
Dębica	46 289	17,3	63,0	19,7	67	-5,0	1 368
Tarnobrzeg	47 595	15,8	61,8	22,4	-82	-4,2	557
Zawiercie	50 274	15,4	60,2	24,4	-248	-2,4	590

Ostrowiec Świętokrzyski	70 554	14,5	60,9	24,5	-410	-2,9	1 520
Skarżysko-Kamienna	46 449	14,2	59,9	25,9	-287	-3,9	721
Starachowice	49 939	14,4	59,8	25,8	-243	-3,2	1 569

Źródło: dane GUS, 2018 r.

W kontekście analizy potencjału gospodarczego widocznie dominuje Skarżysko-Kamienna jako miasto z największą liczbą podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności. Poziom przedsiębiorczości w Starachowicach jest niższy lub porównywalny jedynie z Świdnikiem, Nową Solą i Dębicą – miastami gdzie dominują duże zakłady pracy negatywnie oddziałujące na podejmowanie działalności gospodarczej przez osoby fizyczne. Siła gospodarcza miasta jest często przeliczana na dochody budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w odniesieniu do Starachowic wynoszą one 3 369,14 i są wyższe jedynie od miast skupionych w ramach porozumienia „Trójmiasto nad Kamienną”.

Tabela 2 Analiza benchmarkingu – część II

Miejscowość	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności
	2016	2016	2016	2016
	[-]	[-]	[-]	[-]
Świdnik	887	70	76	89
Nowa Sól	935	86	74	94
Dębica	913	67	66	91
Tarnobrzeg	1 012	56	71	101
Zawiercie	983	72	87	98
Ostrowiec Świętokrzyski	1 070	72	77	107
Skarżysko-Kamienna	1 165	87	106	117
Starachowice	942	69	73	94

Miejscowość	Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	Dochody budżetu w przeliczeniu na 1 mieszkańca
	2016	2016	2016	2016
	[-]	[-]	[-]	[zł]
Świdnik	147,6	69	2,71	3 412,78
Nowa Sól	155,9	59	2,39	3 630,97
Dębica	144,9	66	3,46	3 581,84
Tarnobrzeg	163,7	72	4,58	4 897,78
Zawiercie	163,3	74	2,25	3 583,27
Ostrowiec Świętokrzyski	175,5	84	2,81	3 289,59
Skarżysko-Kamienna	194,6	88	2,50	3 241,42
Starachowice	157,7	69	3,18	3 369,14

Źródło: dane GUS, 2018 r.

Kolejna część analizy porównawczej odnosi się do kwestii infrastrukturalnych, mieszkaniowych oraz związanych z przedszkolami i żłobkami. W zakresie infrastruktury sieciowej wskaźniki w znaczący sposób nie różnicują miast, warto jedynie zwrócić uwagę na relatywnie niski poziom gazyfikacji miasta 76,9% (niższym legitymuje się jedynie Zawiercie). W przypadku gospodarki mieszkaniowej Starachowice plasują się na wysokiej trzeciej pozycji (za Skarżyskiem-Kamienną i Zawierciem). Natomiast jednoznacznie negatywnie należy ocenić wskaźniki: dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w przedszkolu oraz odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach. Oba są zdecydowanie najgorsze wśród porównywanej grupy miast.

Tabela 3 Analiza benchmarkingu – część III

Miejscowość	Wodociąg	Kanalizacja	Gaz	Mieszkania na 1000 mieszkańców	Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w przedszkolu	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach
	2016 [%]	2016 [%]	2016 [%]	2016 [-]	2016 [-]	2016 [osoba]	2016 [%]
Świdnik	97,0	94,4	97,7	392,4	2,55	0,80	8,6
Nowa Sól	99,8	99,6	90,3	391,2	2,56	1,00	8,3
Dębica	92,5	84,0	97,0	321,8	3,11	0,79	12,2
Tarnobrzeg	98,3	87,7	93,6	367,3	2,72	0,67	15,7
Zawiercie	99,0	85,7	70,2	424,4	2,36	0,97	7,6
Ostrowiec Świętokrzyski	98,7	89,9	79,6	389,2	2,57	0,96	8,7
Skarżysko-Kamienna	96,5	88,9	78,6	431,5	2,32	0,83	8,6
Starachowice	96,8	86,8	76,9	407,8	2,45	1,12	4,2

Źródło: dane GUS, 2018 r.

W czwartej części analizy porównawczej wskazuje się m.in. na poziom skolaryzacji brutto. W przypadku szkół podstawowych tylko w poddanych analizie miast z terenu województwa świętokrzyskiego plasuje się on poniżej 100%. Świadczy to o uczęszczaniu przez część dzieci z tych miast do szkół najprawdopodobniej na terenie Kielc lub gmin podmiejskich. Nieco lepsza sytuacja jest w przypadku gimnazjów jednak przyjmowane wartości są wyższe jedynie od miast bezpośrednio sąsiadujących. Atutem Starachowic jest bez wątpienia wysoki udział terenów zielonych, który należy traktować w kategoriach potencjału rozwojowego.

Tabela 4 Analiza benchamrkingu – część IV

Miejscowość	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Udział parków, zielenców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem	Współczynnik skolaryzacji brutto szkoły podstawowe	Współczynnik skolaryzacji brutto gimnazja
	2016	2016	2016	2016
	[%]	[%]	[%]	[%]
Świdnik	7,1	8,2	102,98	122,05
Nowa Sól	6,4	2,3	102,06	126,20
Dębica	6,8	1,6	106,09	113,74
Tarnobrzeg	7,1	1,3	96,56	109,47
Zawiercie	6,7	1,1	107,92	113,55
Ostrowiec Świętokrzyski	7,6	3,1	95,42	106,69
Skarżysko-Kamienna	9,5	0,6	97,81	102,29
Starachowice	7,7	3,0	96,79	108,71

Źródło: dane GUS, 2018 r.

2. Podsumowanie diagnozy – bilans strategiczny

2.1 Kluczowe problemy strategiczne

Diagnoza strategiczna Starachowic z oczywistych względów koncentrowała się na zagadnieniach społeczno-gospodarczych. Skala i natężenie poszczególnych zjawisk pozwala na wyodrębnienie trzech kluczowych problemów strategicznych oraz podstawowego wyzwania rozwojowego, które silnie oddziałuje na identyfikowane problemy.

Wyzwanie strategiczne

Fundamentalnym problemem rozwojowym Starachowic jest wyludnianie się miasta. Saldo migracji oraz przyrost naturalny w minionych dekadach cechował się trwałą tendencją spadkową. Obserwowana depopulacja w mieście ma charakter stanu kryzysowego. Warto podkreślić, że prognozy związane z dynamiką zmian ludnościowych, jak i estymowana rzeczywista liczba mieszkańców jest również niekorzystana. Biorąc pod uwagę wskazany problem podstawowym działaniem powinna być dbałość o poprawę atrakcyjności osiedleńczej (bazowanie na istniejącym potencjale gospodarczym) oraz poprawa jakości życia w mieście jako czynnik ograniczający skłonność do podejmowania zachowań migracyjnych.

Kluczowe problemy strategiczne

KPS.1	Niska jakość terenów publicznych
KPS.2	Niezadawalający poziom świadczenia usług publicznych
KPS.3	Niedostateczny poziom wykorzystania potencjału gospodarczego
	Bardzo niska atrakcyjność osiedleńcza
	Niska jakość miejsc pracy wpływająca na tendencje migracyjne
	Wysokie potrzeby związane z nakładami na infrastrukturę i ochronę środowiska
	Jakość edukacji
	Zagospodarowanie przestrzenne (policentryczność układu urbanistycznego, ograniczona powierzchnia miasta)

2.2 Analiza SWOT

+			-
MOCNE STRONY	☐	Poprawiający się bilans migracji, malejąca skala zjawiska	☐
	☐	Rozwinięta polityka senioralna	☐
	☐	Bardzo efektywne funkcjonowanie Specjalnej Strefy Ekonomicznej Starachowice	☐
	☐	Wzrastający poziom wynagrodzeń brutto	☐
	☐	Wysoka ocena atrakcyjności inwestycyjnej miasta w raporcie PAIH	☐
	☐	Wzrastające przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej	☐
	☐	Zmniejszające się bezrobocie i jego niski poziom	☐
	☐	Spadający udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na poziomie 7,7%	☐
	☐	Wzrastająca liczba pracujących w podmiotach powyżej 9 osób zatrudnionych	☐
	☐	Nadwyżka przyjeżdżających do pracy nad wyjeżdżającymi – różnica na poziomie 3286 osób	☐
	☐	Zmniejszenie zjawiska feminizacji bezrobocia w mieście	☐
	☐	Wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców	☐
	☐	Cyklicznie funkcjonujący budżet obywatelski	☐
	☐	Funkcjonowanie Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Młodzieżowej Rady Miasta i Rady Seniorów	☐
	☐	Rozpoczęty proces rewitalizacji miasta	☐
	☐	Włączenie spółdzielczości socjalnej do interwencji w ramach prowadzenia rewitalizacji w mieście	☐
	☐	Malejąca liczba klientów pomocy społecznej (spadek w analizowanym okresie o ponad 38%)	☐
	☐	Stabilna liczba odwiedzających Muzeum Przyrody i Techniki	☐
	☐	Wzrost liczby wypożyczanych woluminów w przeliczeniu na 1 mieszkańca (zmniejszenie masowości przy jednoczesnym wzroście „jakości czytelnika”)	☐
	☐	Wzrost liczby korzystających z oferty sportowej	☐
	☐	Wzrost wskaźnik dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	☐
	☐	Korzystne poziom dostępności infrastruktury sieciowej.	☐
	☐	Skuteczne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych	☐
	☐	Stały przyrost budynków mieszkalnych w Starachowicach	☐
	☐	Zahamowanie skali eskmisji powodowanych zaległościami w opłatach	☐
		☐	Kryzys demograficzny, trwała depopulacja – od 1995 roku spadek liczby ludności o 13%
	☐	Ujemny przyrost naturalny (wzrastające natężenie zjawiska) oraz ujemny bilans migracyjny (spadająca skala procesu)	☐
	☐	Starzenie się społeczności lokalnej - niekorzystna struktura ekonomicznych grup wiekowych	☐
	☐	Bardzo wysoki współczynnik feminizacji (111) w porównaniu do województwa świętokrzyskiego (105)	☐
	☐	Niższa od ewidencjonowanej rzeczywista liczba mieszkańców (osoby objęte systemem gospodarki odpadami)	☐
	☐	Niekorzystne perspektywy demograficzne	☐
	☐	Spadająca liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta (w omawianym okresie o 5,8%)	☐
	☐	Niski poziom przedsiębiorczości, relatywnie niski wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą połączony z niskim poziomem rejestrowania nowych podmiotów gospodarczych	☐
	☐	Niski poziom zarobków wpływający na przeciętną atrakcyjność miejsc pracy	☐
	☐	Niski poziom innowacyjności lokalnej gospodarki	☐
	☐	Brak wolnych zasobów pracy w mieście, zmieniająca się struktura zatrudnienia	☐
	☐	Dominacja w populacji bezrobotnych osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy – długotrwale bezrobotni, osoby 50+ oraz bez doświadczenia zawodowego	☐
	☐	Niska jakość miejsc pracy	☐
	☐	Malejąca frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych i niższa na tle regionu i kraju	☐
	☐	Spadająca liczba głosujących w poszczególnych edycjach budżetu obywatelskiego	☐
	☐	Relatywnie niska kwota przeznaczona na budżet obywatelski (0,7% wszystkich wydatków miasta)	☐
	☐	Infrastrukturalny charakter wniosków zgłaszanych do budżetu partycypacyjnego	☐
	☐	Niski poziom rozwoju ekonomii społecznej	☐
	☐	Spadająca liczba uczniów i absolwentów na każdym szczeblu edukacji	☐
	☐	Niższe wyniki testu szóstoklasisty w odniesieniu do średniej krajowej, szczególnie w kontekście matematyki	☐
	☐	Niskie wyniki wyników egzaminu gimnazjalnego w porównaniu do średniej krajowej i wojewódzkiej	☐
	☐	Niższe od średniej wyniki egzaminów maturalnych	☐
	☐	Malejące wskaźniki związane z uczestnictwem w kulturze	☐
	☐	Niska emisja i hałas komunikacyjny	☐
	☐	Niewydolność komunikacyjna	☐
	☐	Wysokie potrzeby termomodernizacyjne	☐
	☐	Ograniczony zasób komunalny miasta w zakresie mieszkań komunalnych, socjalnych i chronionych	☐
			SŁABE STRONY

SZANSE

- Wzrost atrakcyjności osiedleńczej
- Wdrażanie partycypacyjnego modelu zarządzania miastem
- Poprawa jakości usług publicznych
- Wzrastające wynagrodzenia mieszkańców, tworzenie się i poszerzanie klasy średniej
- Zbudowanie marki Starachowic jako miasta przemysłowego
- Możliwość korzystania z zewnętrznych źródeł finansowania rozwojowych w mieście
- Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz polityka proekologiczna UE wymuszająca stosowanie przyjaznych ekologicznie technologii
- Wykorzystanie nowoczesnych technologii w kontekście budowania rozwoju w oparciu o ideę Smart City
- Wzrost atrakcyjności miasta w kontekście nowoczesnych przestrzeni publicznych oraz powstawaniu sektora przemysłów czasu wolnego
- Dostępność środków zewnętrznych na finansowanie ważnych inwestycji komunalnych: fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki NFOŚiGW, WFOŚiGW, inne programy krajowe
- Dostępność systemowego (na poziomie krajowym i regionalnym) wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej jako alternatywnej formy działalności gospodarczej i aktywności zawodowej
- Wzrost atrakcyjności osiedleńczej

- Postępująca depopulacja Starachowic
- Gentryfikacja przestrzeni zrewitalizowanych
- Niedostateczny poziom rozwoju polityki mieszkaniowej
- Nieskuteczność w zakresie osiągania założonych celów rewitalizacji w mieście
- Niezadowalający poziom rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i mechanizmów współdecydowania
- Nieskoordynowane i wybiórcze wdrażanie założeń planistycznych
- Wzrost zagrożeń zdrowotnych związanych z rosnącą zapadalnością na choroby (szczególnie mężczyzn)
- Słaby system współpracy szkół z przedsiębiorcami
- Perspektywa wyraźnego zmniejszenia kwoty pomocy unijnej dla Polski
- Wprowadzenie regulacji powodujących rosnące obciążenie fiskalne przedsiębiorców
- Postępujący proces suburbanizacji i związane z nim negatywne zjawiska społeczno -gospodarcze
-
-
-

ZAGROŻENIA

Projekt „Starachowice OD nowa” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 – 2020
